

Vejledning om enkeltbetaling

Sådan er reglerne for enkeltbetalingsordningen

Januar 2008

Foreløbig udgave - afventer bekendtgørelsesændring om regler for rådighedsdato

Kolofon

Vejledning om enkeltbetaling

Sådan er reglerne for enkeltbetalingsordningen

Denne vejledning er udarbejdet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i 2008

Bidragyder(e): Landbrugsstøttekontoret

Fotograf(er): iStockphoto

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Direktoratet for FødevareErhverv

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 3395 8000

Fax: 3395 8080

E-mail: dffe@dffe.dk

Websted: <http://www.dffe.dk>

ISBN 978-87-92285-84-3 (Tryk)

ISBN 978-87-92285-85-0 (Web)

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	6
1.1 Vejledning opdateres løbende på nettet	6
1.2 Kort fortalt om enkeltbetaling	6
1.3 Opbygning af vejledningen	7
1.4 Hvilke afsnit kan være vigtige for dig	7
2. Siden sidst	10
2.1 Ændringer	10
2.2 Enkeltbetaling Online, EHA og Internet Markkort	12
3. Ansøgning og udbetaling	14
3.1 Ansøgningsfrist og ændringer	14
3.2 Beregning og udbetaling af enkeltbetaling	16
3.3 Fradrag i støtten ved graduering	17
3.4 Tillægsstøtte	17
4. Generelle støttebetingelser	19
4.1 Betingelser for at få enkeltbetaling	19
4.2 Aktiv landbruger	20
4.3 Rådighed over arealerne en enkelt dato	20
4.4 Særlige omstændigheder	20
5. Betalingsrettigheder	22
5.1 Tildeling af betalingsrettigheder	22
5.2 Typer af betalingsrettigheder	22
5.3 Værdien af betalingsrettigheder	23
5.4 Tildeling af betalingsrettigheder for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskoler	24
5.5 Udnyttelse af betalingsrettigheder	26
5.6 Direktoratets udnyttelsesrækkefølge	31
5.7 Ikke-udnyttede betalingsrettigheder	31
5.8 Overdragelse af betalingsrettigheder	31
5.9 Pant	33
6 Produktionsafhængige støtteordninger	34
6.1 Produktionsafhængige støtteordninger	34
6.2 Vejledninger	34
6.3 Proteinafgrøder	34
6.4 Tørret foder	35
6.5 Energiafgrøder	35
7. National reserve	36
7.1 Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve	36
7.2 Betingelser for at søge fra den nationale reserve	36

8. Krydsoverensstemmelse	39
8.1 Vejledning om krydsoverensstemmelse	39
8.2 Generelt om krydsoverensstemmelse	39
8.3 Miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand	39
9. Offentliggørelse af data om støtte på internettet	41
A.1 Generelle regler for støtteberettigede arealer	42
A.2 Støtteberettigede arealer	43
A.3 Støtteberettigede afgrøder: gartneri, frugtavl og planteskoler	46
A.4 Ikke-støtteberettigede arealer	47
Bilag B. Udtagning	50
B.1 Udtagning af jord	50
B.2 Braklægning	51
B.3 Dyrkning af non-food afgrøder på udtagne arealer	52
B.4 Arealer med skovrejsning og tilsagn om tilskud til miljøordninger	53
Bilag C. God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)	55
C.1 Plantedække på braklagte og udyrkede landbrugsarealer	55
C.2 Vildt-og bivenlige tiltag på braklagte og udyrkede arealer	57
C.3 Slåning af plantedække på braklagte og udyrkede arealer	58
C.4 Mekanisk jordbehandling og midlertidig opbevaring	59
C.5 Braklagte og udyrkede landbrugsarealer må ikke sprøjtes, gødes eller kunstvandes .	59
C.6 Permanente græsarealer	60
Bilag D. Tilladte og ikke-tilladte aktiviteter	62
D.1 Tilladte aktiviteter på braklagte og udyrkede landbrugsarealer samt græsarealer	62
D.2 Ikke-tilladte aktiviteter på braklagte og udyrkede landbrugsarealer samt græsarealer	63
D.3 Anvendelse af dyrkede arealer	63
Bilag E. Enkeltbetaling og miljøordninger	64
E.1 Nedsættelse af tilskud som følge af dobbeltbetaling	64
E.2 Udtagning af arealer med tilsagn om tilskud til miljøordninger	65
E.3 Undtagelse for opretholdelse af permanente græsarealer	66
Bilag F. Regler for hamp	67
F.1 Muligheder for støtte til hamp	67
F.2 Generelle betingelse for dyrkning af hamp	67
Hamp må ikke høstes før 10 dage efter blomstringens afslutning. Bilag	
G. Kontrol og sanktion	67
Bilag G. Kontrol og sanktion	68
G.1 Kontrol af støttebetingelser	68
G.2 Sanktion	69
G.3 Ubertigtet udbetalt støtte	72
G.4 Klagemulighed	73

Ordliste	74
Retsgrundlag	77
De væsentligste EU-regler for ordningen om enkeltbetaling	77
Danske retsregler	77
Adresser	78
Oversigt over vejledninger.....	79
Stikordsregister	80

1. Indledning

1.1	Vejledning opdateres på nettet
1.2	Kort fortalt om enkeltbetaling
1.3	Opbygning af vejledningen
1.4	Hvilke afsnit er vigtige for dig

Denne vejledning beskriver reglerne for enkeltbetalingsordningen. Vejledningen kan bruges som opslagsværk ved hjælp af indholdsfortegnelsen og stikordsregisteret bagerst.

1.1 Vejledning opdateres løbende på nettet

Denne vejledning omhandler reglerne om enkeltbetaling, og den opdateres løbende på www.enkeltbetaling.dk, hvis der sker ændringer i reglerne. Tidligere er vejledningen om enkeltbetaling hvert år blevet udsendt til samtlige landbrugere. Dette er ikke længere tilfældet, og landbrugere og andre interesserede kan i stedet altid på www.enkeltbetaling.dk finde den senest opdaterede vejledning, som kan printes ud. Desuden kan man her finde en oversigt over ændringer i denne vejledning i forhold til sidste vejledning.

Fødevarerministeriet og Direktoratet for FødevarerErhverv (herefter blot direktoratet) vil på hjemmesiden www.enkeltbetaling.dk og i nyhedsbreve informere, hvis der kommer ændringer i reglerne og i denne vejledning. Ændringer vil også fremgå af ”[Vejledning om fællesskema 2008](#)”, som udsendes sidst i februar 2008, og som også kan findes på www.enkeltbetaling.dk.

Krydsoverensstemmelse er ikke behandlet detaljeret i denne vejledning. Der henvises til den selvstændige ”[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)”.

Bagerst finder du en oversigt over andre vejledninger, som kan have betydning for dig.

1.2 Kort fortalt om enkeltbetaling

- Enkeltbetalingsordningen er en EU-finansieret støtteordning til landbrugere, hvor støtten ikke er afhængig af, hvad landbrugerne dyrker på markerne
- Udbetaling af støtte efter enkeltbetalingsordningen forudsætter, at landbrugeren råder over både betalingsrettigheder og et støtteberettiget landbrugsareal under samme CVR-nr./CPR.nr.
- Betalingsrettigheder blev tildelt i 2005 og kan overdrages (lejes, købes og sælges)
- For at få udbetalt det fulde støttebeløb skal landbrugeren overholde reglerne for krydsoverensstemmelse
- For at modtage støtte skal der hvert år til direktoratet indsendes en ansøgning om enkeltbetaling via et fællesskema, som skal være modtaget senest på dagen for ansøgningsfristen. Fællesskemaet kan indsendes elektronisk på eha.dffe.dk eller med posten.
- Ansøgningsfristen er som hovedregel den 21. april i hvert ansøgningsår. Den nøjagtige ansøgningsfrist kan altid findes på www.enkeltbetaling.dk og i ”[Vejledning om fællesskema 2008](#)”. **I ansøgningsåret 2008 er ansøgningsfristen eksempelvis rykket til den 23. april 2008, da den 21. april er en mandag**

1.3 Opbygning af vejledningen

Vejledningen er opdelt i 8 kapitler og 7 bilag.

1. [Kapitel 1](#) er en indledning, så du hurtigt kan finde frem til de vigtigste informationer, beskrevet ved en række konkrete eksempler
2. [Kapitel 2](#) beskriver de vigtigste ændringer i enkeltbetalingsordningen i forhold til den seneste vejledning
3. [I kapitel 3](#) kan du se, hvordan du kan søge enkeltbetaling og reglerne for udbetaling
4. [Kapitel 4](#) omhandler de generelle betingelser, der skal være opfyldt for at modtage enkeltbetaling
5. [Kapitel 5](#) beskriver de forskellige typer betalingsrettigheder, deres værdi, samt hvordan du udnytter dem
6. [I kapitel 6](#) kan du se en oversigt over andre direkte støtteordninger til landbrugere, nemlig de koblede støtteordninger (produktionsafhængige støtteordninger).
7. [Kapitel 7](#) beskriver den nationale reserve, som er en pulje, hvorfra du i visse situationer kan søge om betalingsrettigheder.
8. [Kapitel 8](#) giver en kort forklaring på krydsoverensstemmelse for enkeltbetalingsordningen.

I bilagene finder du detaljerede beskrivelser af:

- arealer der er støtteberettigede, [bilag A](#)
- udtagningspligtens midlertidige afskaffelse i 2008, [bilag B](#)
- god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), [bilag C](#)
- tilladte og ikke-tilladte aktiviteter på arealerne, [bilag D](#)
- forholdet mellem enkeltbetaling og miljøordninger, [bilag E](#)
- regler for hamp, [bilag F](#)
- reglerne for kontrol og sanktion, [bilag G](#)

1.4 Hvilke afsnit kan være vigtige for dig

Som ansøger er det vigtigt at kende reglerne for enkeltbetaling. Følgende eksempler kan give dig et fingerpeg om, hvad du kan læse om i denne vejledning. Du kan også benytte dig af stikordsregisteret bagerst i vejledningen.

Jens Olesen har søgt om enkeltbetaling for ansøgningsåret 2007 og har et udmærket kendskab til ordningen. Hvilke afsnit er vigtige at læse i denne vejledning?

For at orientere sig om de seneste og vigtigste ændringer kan Jens læse [kapitel 2](#). Desuden kan han orientere sig om ansøgningsfrister og muligheden for at søge elektronisk via EHA i [kapitel 3](#).

Jens Olesen ønsker at omlægge sit areal med juletræer til en støtteberettiget landbrugsafgrøde. Da han så har en mulighed for at søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve, kan han læse [kapitel 7](#).

For at være sikker på udbetaling af fuld støtte må Jens Olesen kende kravene til krydsoverensstemmelse. Derfor er det vigtigt at læse [kapitel 8](#) og "[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)". Desuden kan han læse, hvordan markerne holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand i [bilag C](#).

Anders Andersen har købt et mindre landbrug og vil søge om enkeltbetaling. Hvilke afsnit i vejledningen har især betydning for Anders Andersen som ny ansøger?

Anders Andersen har købt bedriften pr. 1. januar. Bedriften er på 12 ha, og der indgår i handlen 2 udtagningsrettigheder og 10 almindelige betalingsrettigheder, hvoraf 5 er betalingsrettigheder tildelt på grundlag af arealer med permanent græs med basisværdien 500 kr.

De generelle støttebetingelser kan han finde i [kapitel 4](#). Ønsker Anders at søge støtte fra andre landbrugsstøtteordninger, kan han se en oversigt i [kapitel 6](#).

For at kunne søge enkeltbetaling skal Anders Andersen have betalingsrettigheder. De betalingsrettigheder, der indgår i handlen, skal derfor være overdraget til Anders fra sælger. Dette skal ske på et særligt overdragelsesskema, der skal indsendes til direktoratet senest ved ansøgningsfristen i ansøgningsåret. Læs [kapitel 5](#) om betalingsrettigheder og [afsnit 5.8](#) om overdragelse af betalingsrettigheder.

Anders Andersen får overdraget 2 udtagningsrettigheder, og han skal i 2008 være opmærksom på, at udtagningsforpligtigelsen dvs. pligten til at lægge jord brak, er ophævet. Læs om reglerne for anvendelse af udtagningsrettigheder i [bilag B](#). Her kan han bl.a. læse, at han stadig ikke kan anvende udtagningsrettighederne på arealer, der var med permanent græs, permanente afgrøder eller skov den 21. april 2003. Anders Andersen skal derfor huske at få oplysning fra sælger om de købte arealers status pr. denne dato. Udtagningsrettighederne kan under alle omstændigheder anvendes på arealer med tilsagn om tilskud til skovrejsning, medmindre tilsagn til arealerne er givet efter 1. januar 2007 og arealerne er beliggende i et neutralområde.

Anders Andersens 10 almindelige betalingsrettigheder, heraf 5 med basisværdien 500 kr. kan anvendes på alle støtteberettigede landbrugsarealer. Læs om støtteberettigede arealer i [bilag A](#).

Anders Andersen har heste og er derfor interesseret i at vide, om han kan anvende det areal, hvor han udnytter udtagningsrettigheder til afgræsning. Dette er muligt i 2008, da der ikke er pligt til at udtage arealerne. Han skal dog være opmærksom på, at arealet skal være over 0,1 ha ellers gælder der særlige regler. Dette kan han læse i [bilag B](#). Han kan endvidere læse om tilladte aktiviteter på udyrkede og braklagte arealer i [Bilag D](#).

For at få udbetalt enkeltbetaling skal Anders Andersen overholde reglerne om krydsoverensstemmelse. I [kapitel 8](#) og i "Vejledning om krydsoverensstemmelse" kan han læse om kravene.

Naboerne Hans Hansen, Jens Jensen og Ole Olsen beslutter at danne et I/S, der skal stå for den samlede drift af deres landbrugsbedrifter. Hvilke afsnit i vejledningen skal de tre naboer især være opmærksomme på i forbindelse med ansøgning om enkeltbetaling?

I/S'et dannes pr. 1. januar. Hver landbruger bortforpagter hele sit landbrugsareal sammen med sine betalingsrettigheder til I/S'et. Det er I/S'et, der indsender ansøgning om enkeltbetaling.

Da det er I/S'et, der indsender ansøgningen, er det I/S'ets CVR-nr., der skal angives i ansøgningen. For at kunne få udbetalt støtte til arealerne i ansøgningen, skal I/S'et råde over betalingsrettigheder. Naboerne skal derfor huske at overdrage betalingsrettigheder til I/S'et og dermed indsende skema om overdragelse af deres betalingsrettigheder til direktoratet, således at både ansøgeren og betalingsrettighederne er registreret i direktoratet med samme CVR-nr. Direktoratet skal have modtaget skemaet senest ved fristen for ansøgning om enkeltbetaling. De kan læse om overdragelse af betalingsrettigheder i [kapitel 5](#).

For at få støtte skal I/S'et have rådighed over arealet en bestemt dato. Læs mere [afsnit 4.3](#).

Enkeltbetalingen vil blive udbetalt til I/S'et. Hvorledes den fordeles mellem naboerne er en privatretlig aftale, der ikke involverer direktoratet.

2. Siden sidst

2.1	Ændringer
2.2	Enkeltbetaling Online

Dette afsnit beskriver de vigtigste ændringer i reglerne siden sidste vejledning. Husk, du kan søge enkeltbetaling online på <http://eha.dffe.dk> og dermed undgå en række fejl i ansøgningen

2.1 Ændringer

Rådighedsperioden

Kravene til rådighedsperioden er under ændring. EUs ministerråd har truffet beslutning om at afskaffe 10-måneders rådighedsperioden og i stedet kræve, at ansøger har rådighed over et areal på en bestemt dato. Beslutningen betyder også, at ansøgere om enkeltbetaling er ansvarlige for, at kravene til krydsoverensstemmelse er overholdt hele kalenderåret på alle arealer, som er medtaget i ansøgningen. Ansøger er derfor også ansvarlig for arealer, der er tilkøbt inden ansøgningsfristen eller frasolgt efter ansøgningsfristen.

Den eksakte rådighedsdato vil blive fastlagt hurtigst muligt. Når denne dato bliver fastlagt, vil det blive meddelt i nyhedsbreve, på hjemmeside og i en opdatering af denne vejledning.

Udtagning

Hvis du i 2008 råder over udtagningsrettigheder, har du ikke pligt til at udtage et tilsvarende landbrugsareal af produktionen. Du kan derfor i 2008 modtage enkeltbetaling med anvendelse af udtagningsrettigheder på både dyrkede og udyrkede arealer. Denne regelændring gælder kun i 2008. Hvad der videre skal ske på dette område afgøres først i EU i løbet af 2008.

Som udgangspunkt er der ikke sket andre ændringer i reglerne om anvendelse af udtagningsrettigheder. Det betyder bl.a., at udtagningsrettigheder:

- skal anvendes før andre betalingsrettigheder
- ikke kan anvendes på arealer, der var med permanent græs, permanente afgrøder eller skov pr. 21. april 2003, bortset fra bestemte skovrejsningsarealer
- kan anvendes på bestemte arealer med tilsagn om skovrejsning
- kan anvendes på arealer med non-food afgrøder som fx lavskov
- kan anvendes på arealer med tilsagn om tilskud til miljøordninger (fx MVJ-arealer), der udtages.

Du kan læse mere i [kapitel 5](#) og [bilag B](#).

Offentliggørelse af støttedata på internettet

EU-kommissionen har fremsat forslag om, at alle lande skal offentliggøre støttedata fra bl.a. enkeltbetalingsordningen på internettet. Læs mere i kapitel 9.

Skovrejsning og udtagningsrettigheder

Udtagningsrettigheder kan ikke anvendes for skovrejsningsarealer i neutralområder, hvis tilsagnet om støtte til skovrejsning er givet i 2007 og frem. Marker, der pålægges fredskovspligt, men stadig anvendes til landbrugsformål, er støtteberettigede under enkeltbetalingsordningen. Læs mere i [afsnit B.4](#).

Energiafgrøderne

Reglerne for energiafgrøderne er ændret. Ændringerne er beskrevet i [kapitel 6](#) og i ”[vejledning om energiafgrøder](#)”. Ændringerne indebærer blandt andet, at du som producent af energiafgrøder selv er ansvarlig for, at kontrakten er modtaget i direktoratet senest den 23. april 2008.

Fysisk adskillelse

Kravet om fysisk adskillelse af marker er ophævet. Dette gælder dog ikke for en mark, som dyrkes med støtte til energiafgrøder, hvor der ikke er fastsat et repræsentativt udbytte. Vær endvidere opmærksom på, at hvis du har tilsagn om tilskud til miljø- og økologiordninger, kan der være særlige betingelser i disse ordninger, som du skal opfylde. Læs mere i afsnit A.1.

Bortfald af FGK-tilladelser

Fra og med 2008 bortfalder tilladelserne til at dyrke frugt og grønt samt spisekartofler, de såkaldte FGK-tilladelser. Det betyder, at du fremover kan få udbetalt enkeltbetaling for arealer med disse afgrøder på grundlag af almindelige betalingsrettigheder. Betalingsrettigheder med FGK-tilladelser bliver automatisk konverteret til almindelige betalingsrettigheder. Læs mere i [kapitel 5](#).

Tildeling af betalingsrettigheder for arealer med permanent frugt og grønt samt planteskoler

Fra 2008 bliver arealer med permanent frugt og grønt samt planteskolearealer med permanente afgrøder støtteberettigede. Der kan derfor søges om tildeling af betalingsrettigheder for disse arealer i 2008. Det er en betingelse for at få tildelt betalingsrettigheder i 2008, at der ikke er tildelt betalingsrettigheder til arealet i 2005. Arealet må heller ikke have kunnet danne grundlag for tildeling af betalingsrettigheder i 2005. Arealet, som der kan tildeles betalingsrettigheder for, skal mindst udgøre 0,3 ha.

Ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer med permanente afgrøder sker ved at udfylde side 4 i fællesskemaet. Læs mere i [afsnit 5.4](#). Bemærk, at der kun kan søges om betalingsrettigheder for de nævnte arealer i 2008.

Krydsoverensstemmelse

Nye tilsagn til miljø- og økologiordningerne, der er trådt i kraft den 1. september 2007, er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse. Læs mere i [kapitel 8](#).

Individuelle sukkertillæg

Landmænd, der pr. 8. marts 2006 var registreret med en kontrakt om levering af sukkerroer hos Danisco, kunne i 2006 søge om tildeling af et individuelt sukkertillæg. Det individuelle sukkertillæg bliver udbetalt første gang i 2008 med en mindre del af tillægget og fra 2009 med det fulde tillæg. De individuelle sukkertillæg bliver fordelt på de betalingsrettigheder undtagen udtagningsrettigheder, som ansøgeren ejede pr. 21. april 2006. Ansøgere, der ikke var registreret som ejere af betalingsrettigheder på denne dato kan ikke få tildelt sukkertillæg, selvom de var registreret med en sukkerkontrakt hos Danisco pr. 8. marts 2006. Læs mere i [afsnit 5.3](#)

Fællesskema med miljø- og økologiordninger

Som noget nyt i 2008, skal ansøgning om tilsagn om tilskud til en række miljø- og økologiordninger under landdistriktsprogrammet, indsendes på samme skema, som det der anvendes til ansøgning om enkeltbetaling. Skemaet til ansøgning om enkeltbetaling har derfor skiftet navn til fællesskema 2008. De miljø- og økologiordninger, der i 2008 kan søges tilsagn til i dette skema, er følgende:

Økologiordninger:

- Tilskud til omlægning til økologisk jordbrug
- Miljøbetings tilskud

Miljøordninger:

- Braklagte randzoner
- Pleje af græs- og naturarealer

Jordbrugere, der ønsker nye tilsagn under disse ordninger fra 1. september 2008, skal være opmærksomme på:

- at ansøgning herom tidligst kan indgives til direktoratet den 1. februar 2008. Ansøgningsfristen udløber 23. april 2008.
- at i tilfælde, hvor der ikke er bevilliget penge nok på finansloven til at imødekomme alle ansøgninger, vil ansøgerne bl.a. blive prioriteret på grundlag af tidspunktet for modtagelsen af ansøgningen i Direktoratet for FødevarerErhverv. Det betyder, at tidligere modtagne ansøgninger går forud for senere modtagne ansøgninger.

Yderligere information om retningslinier for disse ordninger, herunder for ansøgningsfrist og prioritering af ansøgningerne, fremgår af den særlige vejledning for ordningen - Vejledning om miljø- og økologiordninger.

2.2 Enkeltbetaling Online, EHA og Internet Markkort

Sådan kommer du i gang med [Enkeltbetaling Online](#) og [Internet Markkort](#)

- Indtast <http://eha.dffe.dk> eller blot eha.dffe.dk i din web-browser og tryk enter
- Tryk ok til sikkerhedsmeddelelsen
- Indtast dit ansøgningsnummer og din EHA-adgangskode øverst til højre
- Nu er du logget på både Enkeltbetaling Online og Internet Markkort
- Her kan du få overblik over Fødevarerministeriets markblokregister, dine betalingsrettigheder og din ansøgning om enkeltbetaling m.m.

Hvert år er det fra først i februar muligt at søge om enkeltbetaling, om udbetaling af tilskud til miljø- og økologiordninger, Ø-støtte, samt at indberette gødningsplanlægning via Enkeltbetaling Online. Fra 2008 vil der som noget nyt også være mulighed for at søge om nye tilsagn om tilskud til en række miljø- og økologiordninger. Se mere i afsnit 2.1.

Hvis du tidligere har søgt om enkeltbetaling, kan du på din tilsendte ansøgning se dit ansøgningsnummer og din EHA-adgangskode, som du skal bruge til at logge dig ind i Enkeltbetaling Online. Hvis du ikke er registreret som bruger, skal du indsende et registreringsskema til direktoratet, og du modtager herefter en EHA-adgangskode og EHA-pinkoder, som bruges som underskrift. Læs mere på <http://eha.dffe.dk>, hvor du også finder skemaet.

På [Internet Markkort](#) kan du løbende se opdaterede markblokke. Direktoratet retter nu selv markblokkene, og på Internet Markkort kan du hele året rundt anmode om rettelser til markblokkene. Det er en god ide at indtegne dine marker på Internet Markkort, så du altid kan sammenligne med direktoratets opdaterede markblokregister.

Husk, at få en kvittering fra EHA, når du har indsendt ansøgningen.

Betalingsrettigheder på Enkeltbetaling Online

Du vil på Enkeltbetaling Online under rettigheder til enhver tid kunne se de betalingsrettigheder, som du råder over, og hvordan de er registreret i direktoratet. Du skal dog være opmærksom på, at der på grund af sagsbehandling kan gå en vis tid, inden direktoratet får registreret din overdragelse (leje, køb eller salg) i Enkeltbetaling Online, EHA

Du kan læse mere om at søge online i ”Vejledning om fællesskema 2008”.

3. Ansøgning og udbetaling

3.1	Ansøgningsfrist og ændringer
3.2	Beregning og udbetaling
3.3	Fradrag i støtten (graduering)
3.4	Tillægsstøtte

Dette kapitel giver dig en introduktion til, hvordan du søger om enkeltbetaling, herunder fristen for ansøgning samt tidspunktet for udbetaling af støtten. Husk ansøgningsfristen i april.

For at søge om enkeltbetaling skal du først og fremmest ved ansøgningsfristen råde over betalingsrettigheder og råde over støtteberettigede landbrugsarealer. Se dog [afsnit 5.2](#) om særlige betalingsrettigheder. Du skal også hvert år udfylde og indsende en ansøgning om enkeltbetaling.

Hvis du det foregående år har ansøgt om enkeltbetaling, får du tilsendt et fællesskema i februar i ansøgningsåret. Hvis du er ny ansøger kan du få skema og vejledning på www.dffe.dk eller ved at kontakte direktoratet. Har du som tidligere ansøger ikke modtaget fællesskemaet inden midten af marts, kan du få skema og vejledning på www.dffe.dk eller ved at kontakte direktoratet.

Samme CVR-/CPRnr. på betalingsrettigheder og ansøgning

Enkeltbetaling kan søges af enhver person, sammenslutning af personer, foreninger eller ethvert selskab, som opfylder betingelserne for enkeltbetaling. [Læs mere om de generelle betingelser i kapitel 4.](#)

Det er meget vigtigt, at du sikrer dig, at dit I/S eller din forenings ansøgning om enkeltbetaling og dine betalingsrettigheder er registreret i direktoratet med samme CVR-nr. eller CPR-nr. ved ansøgningsfristen. Foreninger skal anvende CVR-nr. for at søge enkeltbetaling.

Hvis et CVR-nr. ophører og ansøgningen skal indsendes i et nyt CVR-nr. eller CPR-nr., skal du huske, at betalingsrettighederne skal overdrages særskilt til det nye CVR-nr./CPR-nr. Overdragelsen af betalingsrettighederne skal ske senest på dagen for ansøgningsfristen. Se kapitel 5.

Dette gælder også, hvis et selskab ophører, og én af personerne overtager driften med et nyt CVR-nr. eller CPR-nr.

Hvis du er registreret med et CPR-nr. og får et CVR-nr., skal du meddele dette til direktoratet.

3.1 Ansøgningsfrist og ændringer

Ansøgningsfristen er 21. april i ansøgningsåret. Hvis 21. april i et år er en lørdag, søndag, mandag eller er en helligdag, så rykkes ansøgningsfristen til den **anden** hverdag, som følger efter 21. april. Lørdag tælles ikke med som hverdag.

Eksempelvis er den 21. april i 2008 en mandag og derfor rykkes ansøgningsfristen til **onsdag 23. april 2008**. Læs mere om den aktuelle ansøgningsfrist i "Vejledning til fællesskema 2008", som udkommer årligt og på www.enkeltbetaling.dk.

Din ansøgning om enkeltbetaling skal senest være modtaget i direktoratet på dagen for ansøgningsfristen. Hvis vi modtager din ansøgning efter ansøgningsfristen, vil der blive foretaget et fradrag i støtten på 1 % pr. arbejdsdag, ansøgningen er forsinket.

Hvis ansøgningen i 2008 også indeholder ansøgning om betalingsrettigheder for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder og planteskolearealer med permanente afgrøder, er fradraget i støtten på 4 % pr. arbejdsdag, ansøgningen er forsinket. Dette gælder for den del af støtten, der udbetales til de arealer, der bliver tildelt betalingsrettigheder for i 2008.

Sidste dag for modtagelse af en forsinket ansøgning er 25 kalenderdage efter ansøgningsfristen. Hvis direktoratet modtager din ansøgning efter denne dato, bliver der ikke udbetalt støtte for dine betalingsrettigheder i det pågældende ansøgningsår. [Se dog bestemmelserne om force majeure i afsnit 4.5.](#)

Ændring i din ansøgning

Til og med 31. maj i et ansøgningsår kan du ændre alle oplysninger i din indsendte ansøgning. Du kan også i denne periode tilføje betalingsrettigheder i forbindelse med en ændring i din ansøgning. Efter den 31. maj kan du kun nedsætte det ansøgte areal.

Da ændringsfristen i 2008 udløber på en lørdag, er fristen i år forlænget til den efterfølgende hverdag, mandag den 2. juni 2008

Det gælder dog i alle tilfælde, at hvis du får besked om kontrol af din bedrift, er det ikke længere muligt at ændre i din ansøgning.

3.2 Beregning og udbetaling af enkeltbetaling

Støtten afhænger af det støtteberettigede areals størrelse og betalingsrettighedernes hektarstørrelse og værdi. Du kan læse mere om [betalingsrettighedernes værdi i afsnit 5.3](#) og [udnyttelse af betalingsrettigheder i afsnit 5.5.](#) Se nedenstående eksempel på en udregning.

Eksempler på beregning af enkeltbetaling

En landbruger anmelder 30 ha støtteberettiget landbrugsjord i ansøgningen om enkeltbetaling via fællesskemaet. Endvidere råder han over 33 ha betalingsrettigheder fordelt på:

- 25 ha almindelige betalingsrettigheder med forskellig værdi afhængig af tillæg: værdi i alt 7.800 euro
- 5 ha almindelige betalingsrettigheder tildelt på baggrund af permanent græs à 67 euro/ha.: værdi i alt 335 euro. Værdi for 2 ha = 134 euro
- 3 ha udtagningsrettigheder à 310,25 euro/ha.: værdi i alt 931 euro

Landbrugerens egentlige arealanvendelse: 24 ha med vårbyg, 2 ha udyrket areal og 4 ha græs, i alt 30 ha. Landbrugerens betalingsrettigheder udnyttes således:

Udtagningsrettighederne **skal** udnyttes først, men der er ingen udtagningspligt, så de kan udnyttes på dyrkede og udyrkede arealer. Hvis landbrugeren ikke har fravalgt at udnytte nogle bestemte betalingsrettigheder i ansøgningen, vil betalingsrettighederne med højest værdi dernæst blive udnyttet først. Almindelige betalingsrettigheder med høj værdi kan også udnyttes på græsarealer.

3 udtagningsrettigheder udnyttes på 2 ha udyrket areal, samt 1 ha med vårbyg

25 ha alm. betalingsrettigheder med høj værdi udnyttes på 23 ha med vårbyg og 2 ha med permanent græs.

2 ha alm. betalingsrettigheder tildelt på baggrund af permanent græs udnyttes på 2 ha med permanent græs. Oversigt over anvendelse af rettigheder:

	Vårbyg (24 ha)	Græs (4 ha)	Udyrket areal (2 ha)	I alt
Almindelige betalingsrettigheder (25 ha)	23 ha	2 ha		25 ha
Almindelige betalingsrettigheder tildelt på baggrund af permanent græs (5 ha)		2 ha		2 ha
Udtagningsrettigheder (3 ha)	1 ha		2 ha	3 ha

3 ha betalingsrettigheder tildelt på baggrund af permanent græs udnyttes altså ikke. Direktoratet godkender alle 30 ha og kan nu beregne enkeltbetalingen. Først beregnes gennemsnitsværdien af betalingsrettighederne for det anmeldte areal:

$$(7.800 + 134 + 931) \text{ euro} / 30 \text{ ha} = 295,50 \text{ euro/ha}$$

Denne gennemsnitsværdi ganges med det godkendte areal på 30 ha:

$$30 \text{ ha} * 295,50 \text{ euro/ha} = 8.865 \text{ euro}$$

Den samlede støtte på i alt 8.865 euro fratrækkes graduering på 5 % og ganges med den gældende eurokurs, som det er beskrevet herunder.

$$\text{Landbrugerens enkeltbetaling i alt} = (8.865 - (5 \% \times 8.865)) \times 7,4544 = \underline{\underline{62.779 \text{ kr.}}}$$

Udbetaling af støtten: euro og kroner

Enkeltbetaling bliver udbetalt i perioden mellem 1. december i ansøgningsåret og 30. juni i det følgende år.

Enkeltbetaling beregnes i euro, og det samlede støttebeløb bliver omregnet til danske kroner efter den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret. Dette betyder, at der i hvert ansøgningsår kan ske små ændringer i det udbetalte støttebeløb.

Alle støttebeløb, der er angivet i kroner i denne vejledning, er omregnet med en kurs på 7,4544 med mindre andet er angivet (kurs oktober 2007). Når du får udbetalt enkeltbetaling, vil du få et brev fra direktoratet, der angiver støttebeløbet i kroner omregnet efter den kurs, der gælder pr. 1. oktober i ansøgningsåret.

Værdien af det udbetalte støttebeløb er som nævnt afhængig af dine betalingsrettigheders værdi. [Læs mere i afsnit 5.3](#). Desuden vil der ske en reduktion af det udbetalte støttebeløb som følge af graduering og eventuelle sanktioner. Læs mere om sanktioner i [kapitel om krydsoverensstemmelse](#) og [Bilag om kontrol](#).

3.3 Fradrag i støtten ved graduering

Der vil hvert år blive fratrukket 5 % af din totale direkte landbrugsstøtte (graduering). Hovedparten (80 %) af fradraget bliver stillet til rådighed for projekter i Danmark under landdistriktsprogrammet. Den totale direkte støtte, er støtten fra følgende ordninger:

- Enkeltbetaling
- Handypræmie
- Præmie for moderfår
- Stivelseskartofler
- Proteinafgrøder
- Energiafgrøder

Læs mere om de øvrige ordninger i [kapitel 6, produktionsafhængige støtteordninger](#)

3.4 Tillægsstøtte

En del af det beløb, der er fratrukket ved graduering, vil du senere få efterbetalt som tillægsstøtte.

Tillægsstøtten udgør 5 % af det totale direkte støttebeløb, hvis dit totale støttebeløb er mellem 0 og 37.272 kr. (5.000 euro). Hvis dit totale støttebeløb er større end 37.272 kr., vil tillægsstøtten udgøre 5 % af 37.272 kr., hvilket svarer til 1.864 kr. (250 euro).

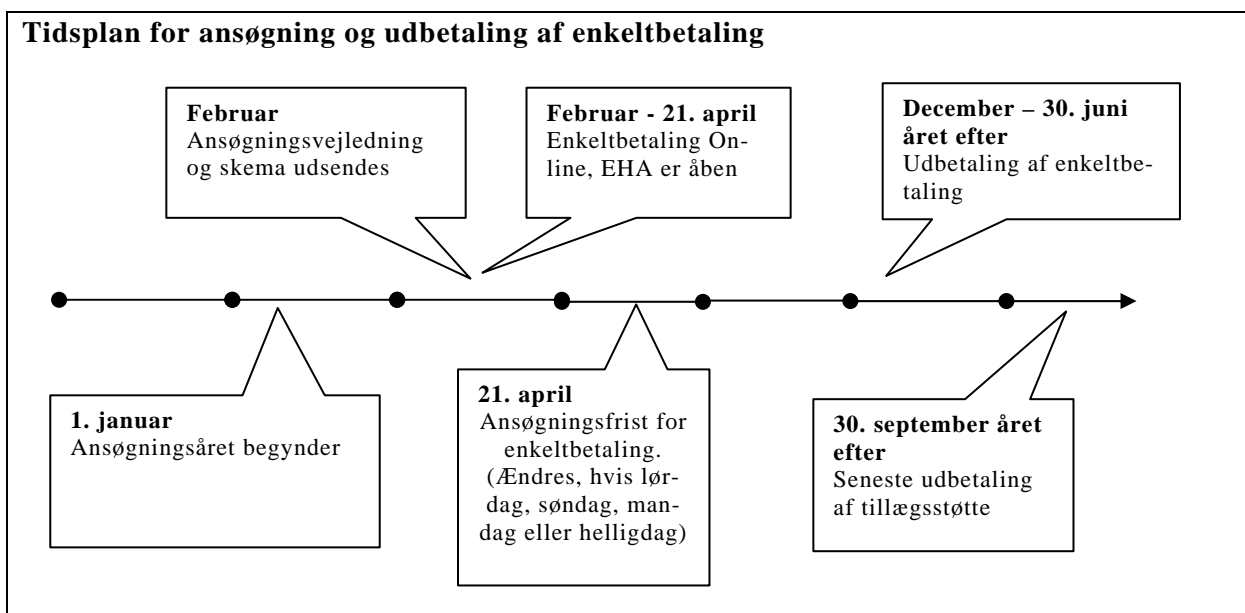
Der er et samlet loft for udbetalingen af tillægsstøtte. Hvis loftet overskrides, vil der ske en forholdsmæssig reduktion i tillægsstøtten. Den endelige størrelse af tillægsstøtten fastsættes i foråret i året efter ansøgningsåret.

Tillægsstøtten bliver senest udbetalt 30. september i året, der følger efter ansøgningsåret.

Eksempel på graduering og tillægsstøtte

Eksempel 1. Landbruger A's totale direkte støtte udgør 26.500 kr.
 A får i december udbetalt (26.500 kr. minus graduering på 5 %): 25.175 kr.
 Senest 30. september året efter får A efterbetalt hele gradueringen af de 26.500 kr. (3.555 euro) som tillægsstøtte = $26.500 \times 0,05 = 1.325$ kr. I alt får landbruger A udbetalt 26.500 kr. i støtte via enkeltbetaling og tillægsstøtte.

Eksempel 2. Landbruger B's totale direkte støtte udgør 218.000 kr.
 B får i december udbetalt (218.000 kr. minus et fradrag på 5 %) = 207.100 kr.
 Senest 30. september året efter får B efterbetalt gradueringen af de første 37.272 kr. (5.000 euro) som tillægsstøtte = $37.272 \times 0,05 = 1.864$ kr.
 I alt får landbruger B udbetalt 208.964 kr. i støtte via enkeltbetaling og tillægsstøtte.

Figur 3.1 Tidsplan for ansøgning og udbetaling af enkeltbetaling

4. Generelle støttebetingelser

4.1	Betingelser for at få enkeltbetaling
4.2	Aktiv landbruger
4.3	Rådighedsdatoen
4.5	Særlige omstændigheder

Dette kapitel giver en oversigt over de betingelser, som du skal opfylde for at modtage enkeltbetaling. Du skal huske at indsende en ansøgning. Du skal have betalingsrettigheder. Du skal have rådighed over støtteberettigede arealer på rådighedsdatoen.

4.1 Betingelser for at få enkeltbetaling

Nedenstående tabel viser en oversigt over de vigtigste betingelser, og hvor du kan læse mere om dem.

Betingelse	Indhold	Læs mere
Aktiv landbruger. Du skal være aktiv landbruger på ansøgningstidspunktet	Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet	Nedenfor
Betalingsrettigheder. Du skal have betalingsrettigheder på ansøgningstidspunktet	Betalingsrettighederne blev tildelt i 2005. De kan købes, sælges og udlejes midlertidigt	Kapitel 5
Støtteberettiget areal. Du skal på ansøgningstidspunktet have et støtteberettiget areal	Du skal i din ansøgning om enkeltbetaling anmelde et støtteberettiget areal i hektar. Der kan kun udbetales støtte til den del af arealet, som du har betalingsrettigheder til. Støtteberettigede arealer er både dyrkede og udyrkede landbrugsarealer, arealer med permanent græs samt udtagne arealer, jf. nedenfor.	Kapitel 5 og bilag A
Rådighed. Du skal råde over de støtteberettigede arealer på en bestemt rådighedsdato	Rådighedsdatoen gælder for alle arealer på bedriften, som du søger støtte til.	Nedenfor
Udtagning. Du har ikke udtagningspligt i 2008, selvom du har udtagningsrettigheder på ansøgningstidspunktet.	Du kan i 2008 få udbetalt støtte på grundlag af udtagningsrettigheder, selvom du dyrker afgrøder på de marker, hvor du anvender udtagningsrettighederne. Alle øvrige regler vedrørende anvendelse af udtagningsrettigheder gælder fortsat. Dine udtagningsrettigheder skal anvendes, før du kan bruge dine andre rettigheder. Du kan fortsat anvende udtagningsrettigheder på arealer med non-food som fx lavskov, med tilsagn om tilskud til skovrejsning (dog ikke i nautralområder fra 2007 og frem), med udtagning under en miljøordning-samt braklægning.	Kapitel 5 og bilag B

Krydsoverensstemmelse. Du skal overholde reglerne om krydsoverensstemmelse	Reglerne vedrører miljø, sundhed og dyrevelfærd	Kapitel 8 og KO-vejledning
GLM. Du skal overholde kravene om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) som en del af krydsoverensstemmelseskravene	Reglerne om GLM vedrører alle landbrugsarealer, herunder særligt arealer der ikke anvendes til produktion	Bilag C

Tabel 4.1 Betingelser for at få enkeltbetaling

Kunstigt skabte betingelser

Selv om de formelle støttebetingelser er overholdt, udbetales der ikke støtte, hvis en landbruger kunstigt har skabt betingelser for støtte i strid med støtteordningens formål.

4.2 Aktiv landbruger

For at du kan udnytte dine betalingsrettigheder og få udbetalt enkeltbetaling, skal du være aktiv landbruger på ansøgningstidspunktet. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet. Konkret omfatter dette landbrugs- og gartneriproduktion herunder høst, malkning, opdræt af husdyr, hold af husdyr til landbrugsformål eller at bevare jorden i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Læs mere om GLM i [bilag C](#).

4.3 Rådighed over arealerne en enkelt dato

Kravene til rådighedsperioden er under ændring. EUs ministerråd har truffet beslutning om at afskaffe 10-måneders rådighedsperioden og i stedet kræve, at ansøger har rådighed over et areal på en bestemt dato. Du skal derfor ikke oplyse om 10-måneders rådighedsperioden i Fællesskema 2008.

Beslutningen betyder også at ansøgere om enkeltbetaling er ansvarlige for, at kravene til krydsoverensstemmelse er overholdt hele kalenderåret på alle arealer, som er medtaget i ansøgningen. Ansøger er derfor også ansvarlig for arealer, der er tilkøbt inden ansøgningsfristen eller frasolgt efter ansøgningsfristen. Den eksakte rådighedsdato vil blive fastlagt hurtigst muligt. Når denne dato bliver fastlagt, vil det blive meddelt i nyhedsbreve, på hjemmeside og i en opdatering af "Vejledning om enkeltbetaling".

4.4 Særlige omstændigheder

Du kan være i en særlig situation, der har indflydelse på din ansøgning om enkeltbetaling. Disse særlige omstændigheder beskrives i dette afsnit.

Force Majeure

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder medfører, at du ikke kan overholde reglerne i enkeltbetalingsordningen, kan der efter en konkret vurdering ses bort herfra.

Eksempler på særlige begivenheder er dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsomme sygdomme i besætningen. De særlige begivenheder skal vedrøre dig selv eller din nærmeste familie.

Der skal være sammenhæng mellem årsagen til den manglende overholdelse af reglen og tidspunktet for den særlige begivenhed. For at kunne påberåbe sig force majeure eller særlige om-

stændigheder skal du underrette direktoratet indenfor 10 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du igen er i stand til det. Du skal også indsende dokumentation for de særlige forhold, som du vil påberåbe dig. Dokumentation kan f.eks. være en lægeattest.

Produentskifte

Ved et produentskifte bliver en hel bedrift overdraget fra én landbruger til en anden. Produentskifte betyder, at erhverver af en bedrift samtidig med overtagelsen af bedriften indtræder i overdragets rettigheder og forpligtelser under enkeltbetalingsordningen. Reglerne for produentskifte er dog under ændring pga. ændringerne til reglerne om rådgivningsperiode. Se mere i nyhedsbreve og på www.enkeltbetaling.dk.

Produentskiftet omfatter kun overdragelse af jorden og ikke betalingsrettigheder, som du skal overdrage særskilt ved at indsende et overdragelseskema, se [kapitel 5](#).

Vejledningen om produentskifte – juni 2007 beskriver reglerne og betydningen af et produentskifte for landbrugere, der har søgt enkeltbetaling, som får husdyrpræmier, tilskud til miljøvenligt jordbrug og omlægning til økologisk jordbrug, tilskud til økologisk jordbrugsproduktion eller har en økologiautorisation. Du kan finde vejledningen på www.enkeltbetaling.dk under [skema og vejledning](#) eller bestille den i direktoratet.

Ekspropriation

Ekspropriation betyder, at offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager dine arealer. Ekspropriation kan få betydning for din ansøgning om enkeltbetaling.

["Vejledning om enkeltbetalingsordningen ved ekspropriation"](#) henvender sig til landbrugere, der bliver omfattet af ekspropriation. Vejledningen informerer dig om, hvilken betydning ekspropriation har for din ansøgning om enkeltbetaling. Du kan også læse, hvornår du skal give direktoratet besked om ekspropriationen. Du kan finde vejledningen på www.enkeltbetaling.dk under [skema og vejledning](#), eller bestille den i direktoratet.

5. Betalingsrettigheder

5.1	Tildeling af betalingsrettigheder
5.2	Typer af betalingsrettigheder
5.3	Værdien af betalingsrettigheder
5.4	Tildeling af betalingsrettigheder for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer
5.5	Udnyttelse af betalingsrettigheder
5.6	Diketoratets udnyttelsesrækkefølge
5.7	Ikke udnyttede betalingsrettigheder
5.8	Overdragelse af betalingsrettigheder
5.9	Pant

Dette kapitel orienterer dig om, hvordan du udnytter og overdrager de forskellige typer af betalingsrettigheder. Enkeltbetaling er ikke betinget af, hvad du dyrker på dine marker. Derfor kan du f.eks. udnytte betalingsrettigheder tildelt på grundlag af arealer med permanent græs på arealer med andre støtteberettigede afgrøder og på udyrkede landbrugsarealer.

5.1 Tildeling af betalingsrettigheder

Betalingsrettighederne blev tildelt på grundlag af ansøgningen om enkeltbetaling i 2005. Hver betalingsrettighed er angivet ved et nummer, type, størrelse i hektar eller antal storkreaturer, samt værdi. Betalingsrettighedernes størrelse svarer generelt til en hektar, men hvis du i ansøgningen om tildeling i 2005 f.eks. anmeldte 8,75 hektar er der tildelt 9 betalingsrettigheder. Heraf har 8 stk. har en værdi, der svarer til størrelsen 1 hektar, og 1 har en værdi, der svarer til størrelsen 0,75 hektar. Værdien af betalingsrettigheder, der har en størrelse på under 1 hektar, er beregnet forholdsmæssigt.

Du kan læse mere om tildeling af betalingsrettigheder i 2008 for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt for planteskolearealer med permanente afgrøder i [afsnit 5.4](#).

Se endvidere [kapitel 7](#) vedrørende tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

5.2 Typer af betalingsrettigheder

I 2008 er FGK-tilladelse fjernet fra betalingsrettighederne. Det betyder, at betalingsrettigheder med FGK-tilladelse er ændret til almindelige betalingsrettigheder.

- **Almindelige betalingsrettigheder.** Dette er betalingsrettigheder, der enten er tildelt på grundlag af et støtteberettiget dyrket/udyrtet areal eller er tildelt på grundlag af arealer med permanent græs. Basisværdien for førstnævnte var i 2005 2.240 kr. og for sidstnævnte 500 kr. Basisværdien af betalingsrettigheden er pr. hektar uden tillæg. Disse almindelige betalingsrettigheder kan ud over basisværdien have et kvæg-, mæketillæg eller individuelt sukkertillæg. Tillæggene kan være tildelt på baggrund af modtagelse af kvægpræmier i perioden fra 2000 til 2002, mælkekvotens størrelse pr. 31. marts 2005 eller kontrakten for den sukkervote, der var registreret hos Danisco 8. marts 2006. Tillæggene kan også være tildelt fra den nationale reserve.
- **Udtagningsrettigheder.** Udtagningsrettigheder har basisværdien for dyrkede og udyrkede landbrugsarealer. Der er ikke fordelt individuelle tillæg på disse rettigheder.

- **Særlige rettigheder.** Betalingsrettigheder tildelt udelukkende på grundlag af et kvæg- og/eller mælketillæg til landbrugere uden jord.

5.3 Værdien af betalingsrettigheder

Basisværdien for almindelige betalingsrettigheder, der blev tildelt på grundlag af det dyrkede/udyrkede areal, og for udtagningsrettigheder var i 2005 2.240 kr./ha. (2005-kurs).

Basisværdien forhøjet pga. sukkerreformen

Basisværdien ændres frem til 2009 pga. sukkerreformen.

Dette skyldes, at Danmarks pulje tildelt pga. sukkerreformen indtil 2008 udelukkende blev anvendt til en generel forhøjelse af basisværdien af betalingsrettigheder tildelt for dyrkede/udyrkede arealer og udtagningsrettigheder (**det generelle sukkertillæg**). Bemærk, at betalingsrettigheder tildelt på baggrund af arealer med permanent græs ikke bliver forhøjet med et generelt sukkertillæg. Fra 2008 anvendes en del af puljen til **individuelle sukkertillæg**.

Det **generelle** sukkertillæg består af to dele: et fast generelt sukkertillæg og et midlertidigt generelt sukkertillæg. Det midlertidige generelle sukkertillæg bortfalder i 2009. Herefter anvendes ca. halvdelen af puljen til det generelle faste sukkertillæg og resten til individuelle sukkertillæg. Udviklingen i basisværdien på grundlag af sukkerreformen fremgår af nedenstående oversigt:

Herunder ses en foreløbig beregning af udviklingen i basisværdien. **Kurs: 1 € = 7,4544**

	2007	2008	* 2009
Generelt sukkertillæg (€pr. ha)	9,99	10,03	6,89
Basisværdi (€pr. ha)	310,21	310,25	* Se nedenfor
Generelt sukkertillæg (kr. pr. ha)	74,47	74,77	51,36
Basisværdi (kr. pr. ha)	2312,43	2312,73	* Se nedenfor

Tabel 5.3 Udviklingen i basisværdien på grund af sukkerreform

Bemærk, at den samlede pålydende værdi af almindelige betalingsrettigheder kan variere, da de også kan omfatte kvæg- og/eller mælketillæg, samt fra 2008 eventuelt et individuelt sukkertillæg.

* Basisværdien nedsættes i 2009 pga. forhøjelsen af værdien af betalingsrettigheder tildelt for permanent græs

Basisværdien af en almindelig betalingsrettighed bliver i 2009 nedsat samtidig med at basisværdien af betalingsrettigheder tildelt for permanent græs forhøjes til 1.500 kr., jf. nedenstående. Basisværdien i 2009 forventes at blive ca. **2.247** kr. Der skal tages forbehold for denne værdi, da den endelige beregning af basisværdien vil ske senest i foråret 2009.

Det individuelle sukkertillæg

De sukkerroevlere, der pr. 8. marts 2006 havde kontrakt med Danisco om levering af sukkerroer, får et individuelt sukkertillæg. Sukkertillægget bliver fordelt på de betalingsrettigheder, som ansøgeren om individuelt sukkertillæg ejede pr. 21. april 2006 undtagen udtagningsrettighederne.

Der sker første gang udbetaling på grundlag af det individuelle sukkertillæg i 2008 med et mindre beløb og fra 2009 med det fulde beløb.

Basisværdi for betalingsrettigheder tildelt på grundlag af permanent græs

Basisværdien for betalingsrettigheder tildelt på grundlag af arealer med permanent græs 21. april 2003, er ca. 500 kr. (67 euro). Denne sats stiger til ca. 1.500 kr. i 2009, til ca. 2.100 kr. i 2010 og til ca. 2.200 kr. i 2011. I 2012 vil basisværdien for alle betalingsrettigheder være ens.

Særlige rettigheder

Værdien af de særlige rettigheder kan variere, men ved tildelingen kunne værdien af betalingsrettigheden højst udgøre 5.000 euro. De særlige rettigheder får dog også forhøjet værdien generelt som følge af sukkerreformen.

Nedsættelse af kvægtillæggene 2009-2012

Kvægtillæg tildelt på baggrund af udbetaling af kvægpræmier i referenceperioden fra 2000 til 2002 og kvægtillæg tildelt fra den nationale reserve nedsættes i perioden fra 2009 til 2012 med i alt 56,25 pct. Nedsættelsen er fordelt med 4 lige store andele på ca. 14 pct. i hvert af årene, dvs. at værdien af et kvægtillæg vil udvikle sig således:

Kvægtillæg 2008	Kvægtillæg 2009	Kvægtillæg 2010	Kvægtillæg 2011	Kvægtillæg 2012
100 pct.	ca. 85,94 pct.	ca. 71,88 pct.	ca. 57,81 pct.	ca. 43,75 pct.
Fx 15.000 kr.	12.891 kr.	10.782 kr.	8.672 kr.	6.563 kr.

Tabel 5.3 Tabel over kvægtillæggets udvikling fra 2009-2012

5.4 Tildeling af betalingsrettigheder for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskoler

Fra 2008 bliver arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer med permanente afgrøder støtteberettigede. Der kan derfor søges om tildeling af betalingsrettigheder for disse arealer i 2008. Det er en betingelse for at få tildelt betalingsrettigheder i 2008, at der ikke er tildelt betalingsrettigheder for det pågældende areal i 2005 eller for et tilsvarende areal jf. nedenstående eksempler. Arealet må heller ikke have kunnet danne grundlag for tildeling af betalingsrettigheder i 2005.

Ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder for arealer med permanent frugt- og grøntafgrøder sker i fællesskemaet for 2008. Det fremgår af nedenstående oversigt, hvilke arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer, der kan søges betalingsrettigheder for:

I 2008 kan der tildeles betalingsrettigheder for arealer med følgende permanente afgrøder

Kirsebær	Blommer	Hyld	Hassel	Valnød
Æble	Pærer	Spisedruer	Rønnebær	Hyben
Mispel	Boysenbær	Loganbær	Morbær	Timian
Basilikum	Merian	Oregano	Melisse	Mynte
Rosmarin	Salvie	Safran	Permanente planteskolekulturer*	

Tabel 5.4 Arealer med disse afgrøder kan få betalingsrettigheder i 2008

* Planteskoler: arealer med unge træagtige planter på friland, der er beregnet til udplantning, herunder skovplanteskoler eksklusive planteskoler, der drives i skov til dækning af bedriftens eget forbrug.

Det er en betingelse for tildeling af betalingsrettigheder for arealer med ovennævnte afgrøder,

- at arealet er tilplantet med disse afgrøder pr. 23. april 2008. For så vidt angår plantesko-
learealer, så betragtes dyrkning i potter eller lignende også som tilplantning
- at arealet udgør mindst 0,3 ha
- at der ikke er tildelt betalingsrettigheder for arealet i 2005
- at arealet ikke var støtteberettiget i 2005

Eksempel A:

Landmand A rådede i 2005 over 100 ha. Heraf udgjorde 25 ha en æbleplantage og 75 ha var dyrket/udyrtet areal. Der blev i 2005 tildelt betalingsrettigheder til 75 ha. I 2008 er æbleplantagen stadig beliggende på samme sted, og de 75 ha er fortsat dyrket/udyrtet areal. Der kan i 2008 tildeles betalingsrettigheder til æbleplantagen på 25 ha.

Eksempel B:

Landmand B rådede i 2005 over 100 ha. Heraf udgjorde 25 ha en kirsebærplantage og 75 ha var dyrket/udyrtet areal. Der blev i 2005 tildelt betalingsrettigheder til 75 ha. I 2006 omlægges B kirsebærplantagen, så den flyttes til et andet areal på bedriften. I 2008 efter omlægningen har B fortsat 25 ha med kirsebærplantage og 75 ha dyrket/udyrtet areal. Der kan i 2008 tildeles betalingsrettigheder til kirsebærplantagen på 25 ha.

Eksempel C:

Landmand C rådede i 2005 over 100 ha. Heraf udgjorde 25 ha en pæreplantage og 75 ha var dyrket/udyrtet areal. Der blev i 2005 tildelt betalingsrettigheder til 75 ha. I 2006 omlægges C pæreplantagen, så den flyttes til et andet areal på bedriften, samtidig med at arealer med pærer udvides til 35 ha. I 2008 efter omlægningen har C 35 ha med pæreplantage og 65 ha dyrket/udyrtet areal. Der kan i 2008 tildeles betalingsrettigheder til 25 ha pæreplantage, da der er tildelt betalingsrettigheder til de resterende 10 ha i 2005. Arealet skal anmeldes som to delmarker på henholdsvis 25 og 10 ha.

Eksempel D:

Landmand D rådede i 2005 over 20 ha dyrket/udyrtet areal, som han ikke søgte betalingsrettigheder for, selvom arealet var støtteberettiget. I 2006 etablerer D en kirsebærplantage på 10 ha. I 2008 har D 10 ha med kirsebærplantage og 10 ha dyrket/udyrtet areal. Der kan i 2008 ikke tildeles betalingsrettigheder til kirsebærplantagen, da arealet var støtteberettiget i 2005, og der på det tidspunkt kunne være tildelt betalingsrettigheder. D kan dog modtage enkeltbetaling til de 20 ha, hvis han køber betalingsrettigheder.

Eksempel E:

Landmand E rådede i 2005 over 50 ha dyrket/udyrtet areal, som han fik betalingsrettigheder for. I 2006 køber E en æbleplantage på 10 ha. I 2008 råder E over i alt 69 ha, hvoraf 10 ha er en æbleplantage. Før E søger om betalingsrettigheder for 10 ha med æbleplantage i 2008 skal sikre sig, at arealet opfylder betingelserne for tildeling af betalingsrettigheder, herunder om det var med permanente afgrøder i 2005, således at der ikke kunne tildeles betalingsrettigheder til arealet på det tidspunkt.

5.5 Udnyttelse af betalingsrettigheder

Du kan få udbetalt enkeltbetaling for de betalingsrettigheder, som du råder over på dagen for ansøgningsfristen, og som du udnytter ved at anmelde et støtteberettiget areal i din ansøgning. Du kan dog også anmelde de betalingsrettigheder, som du har erhvervet efter ansøgningsfristen. Dette skal ske som en ændring af din ansøgning om enkeltbetaling og skal være modtaget i direktoratet senest 2. juni 2008.

Nedenstående skema viser, hvilke arealer du kan udnytte dine betalingsrettigheder på:

Type betalingsrettighed	Støtteberettigede arealer de kan udnyttes på	Læs mere
Alm. betalingsrettigheder (inkl. betalingsrettigheder tildelt på grundlag af permanent græs)	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrkede arealer • Udyrkede arealer • Græsarealer: omdriftsgræs og permanent græs 	Bilag A Bilag C
Udtagningsrettigheder (Kan ikke udnyttes på arealer der i 2003 var med permanente afgrøder, permanent græs eller anvendt til ikke-landbrugsmæssige formål.)	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrkede og udyrkede arealer i 2008 • Arealer udtaget af produktionen (braklagt) • Arealer dyrket med non-food afgrøder med kontraktpligt • Arealer dyrket med non-food afgrøder uden kontrakt, der ikke umiddelbart kan anvendes til foder eller fødevarer, som f.eks. lavskov med en omdriftstid på højst 10 år • Visse arealer omfattet af tilsagn fra Skov- og Naturstyrelsen om skovrejsning • Arealer med tilsagn om tilskud til miljøordninger med udtagningsforpligtelse eller mulighed for udtagning 	Bilag B Bilag E
Betalingsrettigheder med FGK-tilladelser – bortfalder	<ul style="list-style-type: none"> • FGK-tilladelser bortfalder fra og med 2008 • Rettighederne ændres til almindelige betalingsrettigheder 	Bilag A
Særlige betalingsrettigheder	<ul style="list-style-type: none"> • Udnyttelsen sker ved at opretholde mindst 50 % af antal storkreaturer (SK), som er meddelt ved tildelingen af de særlige betalingsrettigheder <p>Det er også muligt at udnytte særlige rettigheder på støtteberettigede arealer. I så fald ændrer den særlige betalingsrettighed status én gang for alle til en almindelig rettighed</p>	Se dette afsnit

Du kan kun udnytte det antal betalingsrettigheder, der svarer til det fastslåede støtteberettigede areal i det pågældende ansøgningsår.

Det betyder, at hvis

- du har flere betalingsrettigheder end antal støtteberettigede hektar, bliver der højst udbetalt støtte på basis af dit antal støtteberettigede hektar.
- du har flere støtteberettigede hektar end betalingsrettigheder, bliver der højst udbetalt støtte på basis af dine betalingsrettigheder.

Du kan altid finde en oversigt over dine betalingsrettigheder på <http://eha.dffe.dk>. Du skal være opmærksom på, at registreringen kun omfatter overdragelser, hvor du har modtaget et brev om at den er registreret. Øvrige overdragelser vil endnu ikke være registreret i Enkeltbetaling Online, EHA.

Hvis antallet af dine betalingsrettigheder er forskellig fra antallet af hektar, har det konsekvenser for mulighederne for at udnytte dine betalingsrettigheder, jf. nedenstående eksempel.

Eksempel på udnyttelse af betalingsrettigheder, hvis antal rettigheder og ha er forskellige

A har 80 almindelige betalingsrettigheder og 5 udtagningsrettigheder. I alt 85 betalingsrettigheder.

Eksempel 1

A anmelder i ansøgningen:

79 ha dyrket/udyrket areal

A får udbetalt støtte på grundlag af:

5 udtagningsrettigheder og 74 almindelige betalingsrettigheder.

6 almindelige betalingsrettigheder er ikke udnyttet

Eksempel 2

A anmelder i ansøgningen:

90 ha dyrket/udyrket areal

A får udbetalt støtte på grundlag af:

5 udtagningsrettigheder og
80 almindelige betalingsrettigheder

A har kun 85 ha betalingsrettigheder, og får derfor ikke udbetalt støtte for 5 ha støtteberettiget areal, da antal betalingsrettigheder er lavere end antal hektar støtteberettiget areal.

Eksempel på forskellig udnyttelse af betalingsrettigheder

A har på ansøgningstidspunktet 55 almindelige betalingsrettigheder (heraf er 5 tildelt på baggrund af arealer med permanent græs) og 5 udtagningsrettigheder.

Eksempel 1:

Støtteberettiget areal:

42 ha med korn, 15 ha græsareal, 3 ha udyrket areal

5 udtagningsrettigheder anvendes først til 2 ha dyrket areal og 3 ha udyrket areal. 55 almindelige betalingsrettigheder anvendes til de resterende 55 ha, da disse kan anvendes til alle de nævnte øvrige støtteberettigede arealer

Eksempel 2:

Støtteberettiget areal,

40 ha med korn, 10 ha med spisekartofler, 5 ha græsareal, 5 ha udyrket areal

5 udtagningsrettigheder anvendes først til 5 ha udyrket areal. 10 almindelige betalingsrettigheder anvendes til 10 ha med spisekartofler, da der fra 2008 ikke længere er krav om FGK-tilladelser. 45 almindelige betalingsrettigheder anvendes til de resterende 45 ha, da disse kan anvendes til både korn, græs og udyrkede arealer.

Udnyttelse af almindelige betalingsrettigheder

Enkeltbetalingen er ikke betinget af, hvad du dyrker på dine marker. Der er heller ikke krav om, at du har kvæg- eller mælkeproduktion, selvom dine betalingsrettigheder omfatter et kvæg- og/eller mæketillæg. Det samme gælder for det individuelle sukkertillæg, der udbetales fra 2008. Bemærk, at i 2008 kan udtagningsrettigheder anvendes på dyrkede og udyrkede arealer. De betalingsrettigheder, der er tildelt på grundlag af arealer med permanent græs, kan ligeledes anvendes på arealer med støtteberettigede afgrøder samt på udyrkede landbrugsarealer.

FGK-tilladelser er ophævet fra 1. januar 2008. Dine betalingsrettigheder med FGK-tilladelser bliver ændret til almindelige betalingsrettigheder.

Det var kun ved tildelingen af betalingsrettigheder, der blev skelnet mellem almindelige betalingsrettigheder tildelt på grundlag af dyrkede/udyrkede landbrugsarealer og betalingsrettigheder tildelt på grundlag af arealer med permanent græs 21. april 2003, da sidstnævnte har en lavere værdi. Efter tildelingen betegnes disse som "almindelige betalingsrettigheder", og de kan anvendes på samme typer støtteberettigede arealer.

Udnyttelse af udtagningsrettigheder

Udtagningsrettigheder blev tildelt på grundlag af din ansøgning om enkeltbetaling i 2005. I 2008 er udtagningspligten ophævet: Det betyder, at du i 2008 kan udnytte udtagningsrettigheder på udyrkede og dyrkede arealer. Dette gælder dog ikke for arealer, der 21. april 2003 blev anvendt til:

- permanent græs
- permanente afgrøder, f.eks. frugttræer og juletræer.
- ikke-landbrugsmæssige formål, f.eks. til grusgravning eller anden råstofindvinding

Det gælder uanset, hvad der efterfølgende har været dyrket på arealet. [Se bilag B](#). I bilaget kan du læse om muligheden for at ombytte arealer til udtagning. Dette gælder også, selvom du gerne vil udnytte dine udtagningsrettigheder på arealer med korn eller andre afgrøder.

Bemærk, at udtagningsrettigheder ikke kan anvendes for skovrejsningsarealer i neutralområder, hvis tilsagnet om støtte til skovrejsning er givet i 2007 og frem.

Reglerne gælder også for bedrifter som er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion.

Eksempel på udnyttelse af udtagningsrettigheder

Udtagningsrettigheder skal anvendes først, se afsnit 5.6

A har på ansøgningstidspunktet 8 udtagningsrettigheder og 112 almindelige betalingsrettigheder.

A's støtteberettigede areal i 2007 består af 120 ha, hvoraf 20 ha var med permanent græs og 10 ha var med juletræer pr. 21. april 2003, mens 72 ha er almindeligt dyrket/udyrt areal.

A skal først udnytte sine 8 udtagningsrettigheder, der kun kan udnyttes på de 72 ha dyrket/udyrt areal. Udtagningsrettighederne udnyttes på 8 ha dyrket eller udyrt areal. De kan ikke udnyttes på areal der var med permanent græs og juletræer pr. 21 april 2003.

Udnyttelse af betalingsrettigheder på støtteberettigede arealer under 1 hektar

En betalingsrettighed svarer som udgangspunkt til en hektar. Hvis du eksempelvis har 11 betalingsrettigheder, der alle svarer til 1 hektar, men kun anmelder 10,5 støtteberettigede hektar i din støtteansøgning, så vil alle 11 betalingsrettigheder blive betragtet som udnyttet. Der vil dog kun blive udbetalt støtte til 10,5 hektar, dvs. værdien af 10 betalingsrettigheder og 50 % af værdien af den ene betalingsrettighed. Se i øvrigt rækkefølgen for direktoratets anvendelse af dine betalingsrettigheder i afsnit 5.6.

Udnyttelse af særlige betalingsrettigheder

Hvis du råder over særlige betalingsrettigheder, dvs. betalingsrettigheder uden jord, kan du udnytte dem ved at opretholde en kvægproduktion svarende til minimum 50 % af det fastsatte krav om storkreaturer (SK-krav).

Udnyttelsen måles i storkreaturer, SK, der beregnes som det antal dage dyret har været i besætningen ganget med følgende faktorer:

- Handyr (tyre og stude), kvier fra 24 måneder, ammekøer og malkekøer: 1,0 SK
- Handyr (tyre og stude) og kvier fra 6 måneder til og med 24 måneder: 0,6 SK
- Handyr og hundyr under 6 måneder: 0,2 SK

Du skal opfylde SK-kravet for **hver enkelt særlig betalingsrettighed** for at få udbetalt værdien af denne særlige betalingsrettighed. Har du en mindre kvægproduktion (SK) end det samlede SK-krav for alle de særlige rettigheder, kan du udnytte de særlige betalingsrettigheder, som svarer til den aktuelle kvægproduktion. Det kan ikke lade sig gøre at opdele en særlig betalingsrettighed og udnytte den delvist.

Eksempel på udnyttelse af særlige betalingsrettigheder

Landbruger A har 2 særlige betalingsrettigheder. Den første har værdien 37.272 kr. (5000 €) og et SK-krav på 100. Den anden har værdien 18.636 kr. (2.500 €) og et SK-krav på 50. Hvis A's produktion er på 30 SK, er det kun den mindste af de to særlige rettigheder på 50 der kan udnyttes.

Hvis A skal udnytte den højeste betalingsrettighed, skal A som minimum have en produktion på 50 SK (50 % af 100 SK).

Dine særlige betalingsrettigheder kan også udnyttes ved at du anmelder dem sammen med et støtteberettiget areal. Hvis du gør dette, bliver de særlige betalingsrettigheder ændret til almindelige betalingsrettigheder. Det betyder, at de efterfølgende kun kan udnyttes på et støtteberettiget areal og ikke ved opretholdelse af en kvægproduktion.

Udnyttelse af betalingsrettigheder fra den nationale reserve

Den nationale reserve er en tilskudspulje, som skal bruges til at tilgødese landbrugere i særlige situationer, se [kapitel 7](#). Betalingsrettigheder fra den nationale reserve kan ikke overdrages de første 5 år, og de skal udnyttes hvert år i løbet af denne periode. Overholder du ikke 5-årsreglen medfører det, at betalingsrettighederne bliver inddraget til reserven.

Samme regler gælder, hvis du har fået tildelt kvæg- og/eller mæketillæg fra den nationale reserve. Tillægget fra den nationale reserve er fordelt på alle dine almindelige betalingsrettigheder. Hvis 5-årsreglen vedrørende overdragelse samt udnyttelse af betalingsrettighederne ikke er overholdt, bliver det tildelte kvæg- og/eller mæketillæg inddraget til den nationale reserve. Tillægget bliver dog ikke inddraget, hvis værdien af dette tillæg pr. betalingsrettighed udgør 20 % eller mindre af betalingsrettighedens samlede værdi, eksklusive tillæg fra den nationale reserve. Har du

fået tildelt FGK-tilladelser fra den nationale reserve, har 5-årsreglen kun været gældende frem til og med 2007 og kun for selve FGK-tilladelsen. Fra 2008 ændres betalingsrettigheder med FGK-tilladelsen til almindelige betalingsrettigheder.

Følgende overdragelser er undtaget fra 5-årsreglen:

- arv eller forskud på arv
- sammenlægning eller opsplitting af bedrifter
- ændring af juridisk status.

Læs mere i ["Vejledning til overdragelse af betalingsrettigheder"](#).

Eksempel på udnyttelse af betalingsrettigheder med tillæg fra den nationale reserve					
Landbruger A har 50 almindelige betalingsrettigheder (basisværdi 2008 på 2.313 kr.) og 20 almindelige betalingsrettigheder (basisværdi på 500 kr.), der alle består af basisværdien, et kvægtillæg fra referenceperioden (kvægtillæg ref.) og et kvægtillæg fra den nationale reserve (kvægtillæg fra NR). A har endvidere 4 udtagningsrettigheder.					
Type	Basisværdi kr.	Kvægtillæg ref., kr.	Basisværdi + kvægtillæg ref., kr.	+ Kvægtillæg fra NR, kr.	Kvægtillæg fra NR udgør
Almindelige betalingsrettigheder (50)	2313	1000	3313	500	15 %
Almindelige betalingsrettigheder (20)	500	1000	1500	500	33 %
Udtagningsrettigheder (4)	2313	0	2313	0	0
<p>A anmelder 70 ha støtteberettiget areal, dvs. han udnytter 4 udtagningsrettigheder og 66 alm. betalingsrettigheder.</p> <p>De almindelige betalingsrettigheder er suppleret med et kvægtillæg fra den nationale reserve. De skal derfor udnyttes hvert år i 5 år. Hvis de ikke bliver udnyttet i 5-årsperioden, bliver kvægtillægget inddraget til den nationale reserve, hvis det udgør 20 % eller mere af betalingsrettighedens pålydende værdi, eksklusive tillæg fra den nationale reserve.</p> <p>A har 2 almindelige betalingsrettigheder (basisværdi 2313 kr.), som han ikke vil udnytte pga. 3-årsreglen, se nedenfor i afsnit 5.7. Kvægtillægget fra den nationale reserve udgør imidlertid kun 15 % af betalingsrettighedens pålydende værdi, eksklusive tillæg. Derfor bliver tillægget fra den nationale reserve ikke inddraget.</p> <p>A har 2 almindelige betalingsrettigheder (basisværdi 500 kr.), der ikke er udnyttet. Her udgør kvægtillægget fra den nationale reserve 33 % af betalingsrettighedens værdi. De 2 uudnyttede betalingsrettigheder vil derfor få reduceret deres pålydende værdi til hver 1500 kr., da kvægtillægget fra NR på 500 kr. inddrages til reserven.</p>					

5.6 Direktoratets udnyttelsesrækkefølge

I denne rækkefølge anvender direktoratet dine betalingsrettigheder:

Hvis du ikke selv angiver i din ansøgning, hvilke betalingsrettigheder du ikke ønsker at udnytte, vil direktoratet fastlægge rækkefølgen. Der tages ikke hensyn til 3-årsreglen (afsnit 5.7) eller 5-årsreglen, hvis du kun har fået tillæg eller betalingsrettigheder fra den nationale reserve, (afsnit 5.5), idet dine betalingsrettigheder vil blive udnyttet i følgende rækkefølge:

1. Udtagningsrettigheder
2. Almindelige betalingsrettigheder, hvor **hele** betalingsrettighedens værdi er tildelt fra den nationale reserve
3. Øvrige betalingsrettigheder

Inden for hver gruppe 1 – 3 anvender direktoratet betalingsrettighederne med den højeste værdi først. Hvis flere betalingsrettigheder har samme værdi, vil de betalingsrettigheder, der dannede grundlag for udbetaling af enkeltbetaling det foregående år, blive anvendt først.

5.7 Ikke-udnyttede betalingsrettigheder

Betalingsrettigheder, som ikke bliver udnyttet i en periode på 3 år, bliver inddraget til den nationale reserve (3-årsreglen). Hvis du har flere betalingsrettigheder end støtteberettigede hektar, kan du inden for 3 års perioden rokere anvendelsen af dine betalingsrettigheder på dit areal, således at alle betalingsrettigheder udnyttes mindst én gang i løbet af 3 års perioden.

Hvis du får overdraget (køber eller lejer) betalingsrettigheder, er det vigtigt, at du sikrer dig oplysninger om, hvornår betalingsrettighederne blev udnyttet sidst. Se også det forrige afsnit om udnyttelse af betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

5.8 Overdragelse af betalingsrettigheder

Betalingsrettigheder kan på et hvilket som helst tidspunkt overdrages til en anden landbruger. Overdragelsen kan være varig (salg) eller midlertidig (udlejning). Du kan sælge betalingsrettigheder, med eller uden jord, men du kan kun udleje betalingsrettigheder, hvis det sker sammen med et landbrugsareal, der mindst svarer til antal betalingsrettigheder målt i hektar. Læs mere i ”Vejledning til overdragelse af betalingsrettigheder” under [skema og vejledning](#) på www.enkeltbetaling.dk.

Hvis du vil sælge dine betalingsrettigheder uden jord, kan det først ske, efter at du i løbet af ét år har udnyttet mindst 80 % af de betalingsrettigheder, som du fik tildelt i 2005. De betalingsrettigheder, som du har fået udbetalt støtte for i 2005, er udnyttet i ét år. Det betyder, at hvis antallet af de betalingsrettigheder, du har fået støtte for, udgør mindst 80 % af de tildelte betalingsrettigheder, kan du overdrage dem uden jord efter tildelingen. Se også ovenstående afsnit om udnyttelse af betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

Situationer, hvor du skal huske at overdrage betalingsrettigheder

Direktoratet anvender dit CVR-nr. eller CPR-nr. ved udbetaling af enkeltbetaling. Det er derfor vigtigt, at du sikrer dig, at du ved ansøgningsfristen har registreret dine betalingsrettigheder og din ansøgning om enkeltbetaling under samme CVR-nr. eller CPR-nr. Du skal især være opmærksom i nedenstående situationer:

- køb af en bedrift
- salg af en bedrift

- arv og generationsskifte
- forpagtning af hele eller dele af en bedrift
- ændring af juridisk status (virksomhedsstatus)
- sammenlægning af bedrifter
- opsplitning af bedrifter

Opsplitning af betalingsrettigheder ved overdragelse med jord

En betalingsrettighed svarer som udgangspunkt til en hektar jord. Hvis du overdrager betalingsrettigheder med jord varigt eller midlertidigt, kan der være behov for at opsplitte dem i mindre enheder. Det kan kun finde sted, hvis du overdrager betalingsrettigheder sammen med **præcis det samme** areal, der kan begrunde en sådan opsplitning. Opsplitningen kan ske inden for almindelige betalingsrettigheder og udtagningsrettigheder. Betalingsrettigheder, der er blevet opsplittet, kan ikke lægges sammen igen.

Eksempel på midlertidig overdragelse med jord

Landbruger A udlejer 5,35 ha til naboen B. Det er aftalt, at udlejningen også skal omfatte almindelige betalingsrettigheder. A kan kun overdrage rettigheder midlertidigt og opsplitte betalingsrettigheder, når det sker sammen med præcis det samme areal jord

A har på udlejningstidspunktet 15 almindelige betalingsrettigheder, på hver 1 ha. A opsplitter en rettighed på 1 ha i to nye betalingsrettigheder på 0,35 ha og 0,65 ha. A overdrager herefter midlertidigt i en bestemt periode 5,35 ha jord og betalingsrettigheder på 5,35 ha.

B modtager:

5 alm. betalingsrettigheder á 1 ha
1 alm. betalingsrettighed á 0,35 ha

6 almindelige betalingsrettigheder

A har tilbage:

9 alm. betalingsrettigheder á 1 ha
1 alm. betalingsrettighed á 0,65 ha

10 almindelige betalingsrettigheder

Opsplitning af betalingsrettigheder ved varig overdragelse uden jord

Hvis du vælger at overdrage rettigheder varigt uden jord (sælge rettigheder), kan du frit opsplitte dine rettigheder.

Meddelelse om overdragelse af betalingsrettigheder

Når der sker en overdragelse af betalingsrettigheder, skal direktoratet have meddelelse herom. Meddelelsen skal ske på et særligt skema til overdragelser som findes på www.enkeltbetaling.dk under [skema og vejledning](#). Meddelelsen om overdragelsen skal være modtaget i direktoratet senest på dagen for ansøgningsfristen, for at du som køber eller forpagter af betalingsrettigheder kan anvende dem som grundlag for udbetaling af støtte det pågældende år. Ved ændring af din ansøgning kan du tilføje yderligere betalingsrettigheder. Meddelelsen skal være modtaget i direktoratet senest 31. maj, i 2008 dog 2. juni, jævnfør [afsnit 3.1](#) Se også nedenfor vedrørende pantsatte betalingsrettigheder.

Overdragelse af særlige betalingsrettigheder

Ønsker du at overdrage særlige betalingsrettigheder, skal du benytte et specielt skema, som du kan finde på www.enkeltbetaling.dk under [skema og vejledning](#). Hvis du ønsker at overdrage **nogle** af dine særlige betalingsrettigheder, vil disse ved overdragelsen blive ændret til almindelige betalingsrettigheder, som kun kan udnyttes med et støtteberettiget areal. Hvis du overdrager **alle** dine særlige rettigheder til en landbruger, kan han udnytte rettighederne ved at opretholde den nødvendige kvægproduktion eller ved at anmelde et støtteberettiget areal.

Overdragelse til den nationale reserve

Du kan frivilligt overdrage betalingsrettigheder til den nationale reserve. Det gælder dog ikke for udtagningsrettigheder.

Hvordan håndteres betalingsrettighederne i Enkeltbetaling Online, EHA?

Hvis du forpagter, køber eller sælger betalingsrettigheder, vil oplysningerne i Enkeltbetaling Online, EHA blive ændret, når overdragelsen er registreret. I Enkeltbetaling Online kan du løbende holde dig ajour med, hvordan dine betalingsrettigheder er registreret i direktoratet. Du skal være opmærksom på, at der på grund af sagsbehandlingstiden kan gå en vis tid op til ¾ år, inden direktoratet får registreret din overdragelse i EHA på <http://eha.dffe.dk>.

5.9 Pant

Betalingsrettigheder kan pantsættes til f.eks. en bank eller en bortforpagter, der vil sikre sig, at han får betalingsrettighederne, når forpagtningsforholdet ophører. Når betalingsrettighederne er pantsat, udbetaler direktoratet som udgangspunkt støtten til pantsætter. Hvis panthaver ønsker støtten udbetalt, skal dette meddeles til direktoratet.

Hvis du i forbindelse med salg eller forpagtning modtager betalingsrettigheder, som direktoratet har registreret pant i, gennemfører direktoratet overdragelsen. Dog bliver overdrager og erhverver, samt evt. rådgiver i det udsendte registreringsbrev informeret om, at der er registreret pant i rettigheden. Desuden orienteres parterne om, at pantet kan slettes ved at benytte skemaet "[frigivelse af pant](#)" på www.enkeltbetaling.dk.

Hvis du allerede ved udfyldelsen af et skema om overdragelse af betalingsrettigheder, bliver opmærksom på at de rettigheder du skal erhverve er pantsatte, kan du kontakte panthaver. Hvis pantsætningen skal ophæves kan du indsende skemaet "frigivelse af pant" samtidigt med overdragelseskemaet. Direktoratet vil dermed sørge for at slette pantet før overdragelsen bliver gennemført.

Når der tages pant i betalingsrettigheder, skal panthaver betale et gebyr på 575 kr. Gebyret skal betales ved den første notering og ved en eventuel senere udvidelse af pantet. Vejledningen til underretning om pant kan rekvireres på www.dffe.dk eller ved henvendelse til direktoratet.

6 Produktionsafhængige støtteordninger

6.1	Produktionsafhængige støtteordninger
6.2	Vejledninger
6.3	Proteinafgrøder
6.4	Tørret foder
6.5	Energiafgrøder

Dette kapitel giver en oversigt over de produktionsafhængige støtteordninger, der fortsat eksisterer.

Produktionsafhængig støtte betyder, at støtten følger produktionen (koblet støtte).

6.1 Produktionsafhængige støtteordninger

Ordning	Støttesats	Ansøgningsfrist	Udbetaling af støtte	Vejledning
Handyrpræmie	Tyre max 1174 kr./dyr (157,50 €/dyr) Stude max 839 kr./dyr (112,5 €/dyr)	For registrerede slagtinger i Danmark er dette ansøgningen. Ved eksport/udførel skal der søges for hver eksport/udførel	Nov. – juni	Ja
Præmie for moderfår	78 kr./dyr (10,5 €/dyr)	Marts	Senest i marts året efter	Ja
Støtte til stivelsesprodukter *	495 kr./ton (66,32 €/ton)	Som for enkeltbetaling	Senest juni	Ja
Proteinafgrøder	414 kr./ha (55,57 €/ha)	Som for enkeltbetaling	Dec. - juni	Nej. Se nedenfor
Energiafgrøder*	336 kr./ha. (45 €/ha)	Som for enkeltbetaling	Dec.– juni	Ja

* Det er bl.a. en betingelse, at du rettidigt har indgået kontrakt med en forarbejdningsvirksomhed.

Sammen med enkeltbetaling udgør disse produktionsafhængige støtteordninger den direkte landbrugsstøtte i Danmark.

6.2 Vejledninger

Vejledninger til de produktionsafhængige støtteordninger kan hentes på www.dffe.dk eller bestilles i direktoratet. Du kan se en liste over vejledningerne bagerst i denne vejledning.

6.3 Proteinafgrøder

Der findes ingen vejledning til proteinafgrøder. Ansøgning om støtte efter denne ordning indgår i ansøgningen om enkeltbetaling. Under denne ordning kan producenter af ærter, hestebønner og sødlupiner søge om koblet støtte. Arealer med blandede afgrøder, som f.eks. en blanding af korn og ærter samt vikke og ærter er ikke berettiget til koblet støtte. Proteinafgrøder skal dyrkes på fuldt tilsæede arealer i overensstemmelse med lokalt anerkendte normer og mindst frem til de grønne umodne frø er voksbløde og saften mælkeagtig. Det svarer til vækststadium 75, dvs. når 50 % af bælgene har fuld størrelse. Afgrøden må ikke anvendes til frisk konsum, konserver eller dybfrost.

6.4 Tørret foder

Tørringsvirksomheder kan søge om støtte til tørret foder. Du må ikke levere afgrøder til virksomheder, som får tørringsstøtte, hvis du samme år søger om støtte til protein- eller energiafgrøder for det pågældende areal.

6.5 Energiafgrøder

EU udbetaler støtte til producenter, der dyrker forskellige former for energiafgrøder.

Støtten

Støtten er på 45 euro pr. ha dyrket med energiafgrøder. Støtten er foreløbigt beregnet til ca. 335 kr./ha. Støttesatsen gælder for et areal på 2,0 mio. ha i hele EU. Hvis dette areal overskrides, vil der blive foretaget forholdsmæssig nedsættelse af støtten. Dette skete i 2007, hvor støttesatsen blev nedsat med ca. 30 %.

Der vil blive foretaget et fradrag på 5 pct. i hele den direkte støtte, du får udbetalt. Fradraget kaldes graduering, som nævnt i [afsnit 3.3](#). Efter fradraget er støtten ca. 319 kr./ha. Fradraget vil blive anvendt på alle de betalinger, du modtager fra direktoratet i direkte støtte.

Hovedtrækkene i ordningen er følgende:

- Du skal rettidigt indgå kontrakt med en opkøber, og rettidigt have sendt den til direktoratet for FødevarerErhverv.
- Den virksomhed, du har tegnet kontrakt med, skal stille en sikkerhed på 60 euro pr. ha (foreløbigt beregnet til ca. 447 kr./ha).
- Alle landbrugsafgrøder er støtteberettigede, hvis de forarbejdes til et godkendt slutprodukt.
- Der er krav til minimumslevering af råvaremængder.
- Råvaren skal anvendes til fremstilling af et godkendt slutprodukt.
- Du skal efter høst indsende en leveringserklæring, som også er underskrevet af opkøberen.
- Den økonomiske værdi af energiprodukter skal være højere end værdien af eventuelle bi-produkter, som anvendes til fødevarer og/eller foder.

Ordningen er ændret i forhold til tidligere på følgende områder:

- Kontrakten skal fremover indsendes rettidigt af ansøger, og skal være modtaget i direktoratet senest ved fristen for ansøgning om enkeltbetaling.
- For etårige afgrøder, som fx raps, skal du minimum levere det repræsentative udbytte. For pil, poppel og lavskov skal du levere hele den høstede mængde.
- For flerårige afgrøder kan kontrakten erstattes af en erklæring i tiden frem til 1. høst.
- Høst- og leveringserklæringen erstattet af en leveringserklæring, som fremover skal underskrives af både producent og opkøber.
- Anmodning om nedsat leveringspligt kan kun imødekommes under helt usædvanlige omstændigheder og følger reglerne for force majeure. Anmodningen skal sendes til direktoratet senest 10 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til at give sådan meddelelse om de indtrufne omstændigheder.

Læs mere i [vejledningen om energiafgrøder](#).

7. National reserve

7.1	Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve
7.2	Betingelser for at søge fra den nationale reserve

<p>Dette kapitel giver dig et overblik over, i hvilke situationer du kan søge om betalingsrettigheder eller tillæg fra den nationale reserve</p>
--

Den nationale reserve er en tilskudspulje for landbrugere i særlige situationer. I Danmark anvendes som udgangspunkt 1,67 % af det nationale loft for enkeltbetalingsordningen til den nationale reserve. Der sker tildeling og inddragelser til reserven af bl.a. uudnyttede betalingsrettigheder, hvilket medfører, at den samlede værdi i den nationale reserve løbende ændrer sig.

7.1 Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve

Du kan finde en vejledning om den nationale reserve samt et særligt [ansøgningsskema](#) på www.enkeltbetaling.dk. Du kan også få skema og vejledning tilsendt, hvis du henvender dig til direktoratet. Du skal indsende ansøgningen til direktoratet i perioden fra 15. januar til ansøgningsfristen, det år du søger. Læs om ansøgningsfristen i [afsnit 3.1](#)

- Der vil kun blive tildelt betalingsrettigheder fra reserven, hvis den samlede pålydende værdi af de tildelte betalingsrettigheder overstiger 5.000 kr. Dette gælder dog ikke omstrukturingsprogram vedr. MVJ og heller ikke, hvis du senest 23. april 2008 har ryddet et areal, der var med permanente frugt- og grøntafgrøder 25. april 2005.
- Du skal udnytte betalingsrettigheder fra den nationale reserve hvert år i 5 år efter tildelingen. Tildelingsåret er første år betalingsrettighederne skal anvendes
- Du skal også indsende ansøgning om enkeltbetaling i det år, du søger fra den nationale reserve
- Du kan ikke overdrage betalingsrettigheder med tillæg fra den nationale reserve i ovennævnte 5-årsperiode uden at miste tillægget fra den nationale reserve, med mindre der er tale om arv, forskud på arv, sammenlægning eller opsplitting af bedrifter, ændring af juridisk status eller omstrukturingsprogrammet vedr. MVJ. Dette gælder også betalingsrettigheder tildelt fra den nationale reserve.
- Kvæg-, mælke-, og sukkertillæg tildelt fra den nationale reserve bliver dog kun inddraget i 5-årsperioden, hvis tillægget udgør mere end 20 % af betalingsrettighedens værdi før tildeling fra reserven

7.2 Betingelser for at søge fra den nationale reserve

Hvis du opfylder en af nedenstående bestemmelser, kan du søge om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

Køb af bedrift, der var bortforpagtet 25. april 2005

Hvis du senest 15. maj 2004 havde købt en bedrift, der var bortforpagtet på ansøgningstidspunktet 25. april 2005, kan du søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve, når du får den bortforpagtede bedrift tilbage. Dette gælder kun ved forpagtningsaftaler med en samlet løbetid på minimum 5 år, og som ikke tidligere har været fornyet. Det er en betingelse, at du indleder eller udvider din landbrugsaktivitet inden for et år efter forpagtningens udløb. Bestemmelsen omfatter også køb af en del af en bedrift.

Hvis du har overtaget eller købt en kvæg- og/eller en mælkebedrift, der var bortforpagtet på ansøgningstidspunktet i 2005, kan du søge om et kvæg- og/eller mælketillæg. Det er en betingelse, at forpagtningsaftalen omfattede mælkekvoten. Hvis der var tale om en del af en kvægbedrift, er det en betingelse, at forpagtningen omfattede de relevante driftsbygninger (staldbygninger mv.).

Tilsvarende kan du søge om et individuelt sukkertillæg fra den nationale reserve, hvis der den 8. marts 2006 for den købte bedrift var en aftale med Danisco om levering af sukkerroer. Dette gælder dog kun, hvis forpagtningsaftalen omfattede sukkerkvoten og bortforpagtningen udløb efter 8. marts 2006.

Overtagelse af jord ved arv eller forskud på arv

Hvis du ved arv eller forskud på arv har overtaget en bedrift eller en del af en bedrift, der var bortforpagtet til tredjemand på ansøgningstidspunktet i 2005, kan du søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Arven skal være fra en landbruger, der blev pensioneret fra landbrugs-erhvervet eller afgik ved døden før 25. april 2005.

Hvis du har arvet en kvæg- og/eller en mælkebedrift, der var bortforpagtet på ansøgningstidspunktet i 2005, kan du søge om et kvæg- og/eller mælketillæg. Det er en betingelse, at forpagtningsaftalen omfattede mælkekvoten. Hvis der var tale om en del af en kvægbedrift, er det en betingelse, at forpagtningen omfattede de relevante driftsbygninger (staldbygninger mv.). Tilsvarende kan du søge om et individuelt sukkertillæg fra den nationale reserve, hvis der den 8. marts 2006 for den arvede bedrift var en aftale med Danisco om levering af sukkerroer. Dette gælder dog kun, hvis forpagtningsaftalen omfattede sukkerkvoten og bortforpagtningen udløb efter 8. marts 2006.

Omstruktureringsprogram for permanente afgrøder

Hvis du ved ansøgningsfristen for betalingsrettigheder i 2005 rådede over landbrugsarealer, der på dette tidspunkt var tilplantet med permanente afgrøder, kan du søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Du kan søge når du igen inddrager arealet som dyrkbart landbrugsjord. Eksempler på permanente afgrøder er: juletræer, ikke støtteberettigede bærbuske og planteskoleafgrøder, roser, stauder mv.

I forbindelse med reformen af frugt- og grøntsektoren bliver arealer med frugttræer og bærbuske, der ikke tidligere var støtteberettigede samt planteskolearealer støtteberettigede. 2008 er derfor sidste år, hvor der kan søges om betalingsrettigheder for arealer, der er ryddet for disse afgrøder i perioden fra 25. april 2005 til 23. april 2008.

Omstruktureringsprogram vedr. råstofindvinding

Hvis du ved ansøgningsfristen for betalingsrettigheder i 2005 rådede over landbrugsarealer, der på dette tidspunkt blev anvendt til råstofindvinding, kan du søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve, når du igen inddrager arealet som dyrkbart landbrugsjord. Eksempler er arealer, der blev anvendt til råstofindvinding af sten, grus, sand, ler, kalk, kridt, tørv, muld og lignende forekomster ifølge tilladelse efter råstofloven.

Omstruktureringsprogram vedr. MVJ

Du kan få forhøjet værdien af betalingsrettigheden fra den nationale reserve. Det er en forudsætning, at du som følge af tilsagn om MVJ-tilskud i 2005 fik tildelt almindelige betalingsrettigheder til arealer, der var permanent græs 21. april 2003 med en reduceret værdi. Du kan få forhøjet værdien af dine betalingsrettigheder med et beløb, der svarer til forskellen mellem den tildelte basisværdi for permanent græs og basisværdien for almindelige betalingsrettigheder.

Investering i produktionskapacitet til dyrkning af permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer med permanente afgrøder

Landbrugere, der før 1. november 2007 har investeret i produktionskapacitet til dyrkning af permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer til permanente afgrøder, men hvor arealet endnu ikke er tilplantet pr. 23. april 2008, kan søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

Det er en betingelse for at søge, at der ikke tidligere er eller kunne være tildelt betalingsrettigheder til det pågældende areal, hverken ved den generelle tildeling af betalingsrettigheder i 2005 eller senere fra den nationale reserve.

Hvis begrundelsen for, at der ikke blev tildelt betalingsrettigheder i 2005 var, at arealet var tilplantet med permanente frugt- og grøntafgrøder 25. april dette år, og arealet er ryddet for disse afgrøder inden ansøgningsfristen 23. april 2008, kan der søges under omstrukturingsprogrammet for permanente afgrøder. I disse tilfælde er det således ikke et krav, at der er foretaget en investering før 1. november 2007.

Læs nærmere i ”Vejledningen om den nationale reserve” på www.enkeltbetaling.dk under [skema og vejledning](#)

8. Krydsoverensstemmelse

8.1	Vejledning om krydsoverensstemmelse
8.2	Generelt om krydsoverensstemmelse
8.3	Miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand

Krydsoverensstemmelse betyder, at udbetalingen af landbrugsstøtte hænger sammen med, om du overholder reglerne inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

8.1 Vejledning om krydsoverensstemmelse

Der er udarbejdet en særskilt vejledning om krydsoverensstemmelse, hvor du kan læse mere om krydsoverensstemmelseskravene. Find vejledningen på www.dffe.dk under [krydsoverensstemmelse](#).

8.2 Generelt om krydsoverensstemmelse

Formålet med krydsoverensstemmelse er at skabe sammenhæng mellem overholdelse af bl.a. miljøregler og udbetaling af landbrugsstøtte. Din enkeltbetaling bliver således nedsat eller bortfalder, hvis du ikke opfylder reglerne.

Krydsoverensstemmelse gælder for de direkte støtteordninger: enkeltbetaling, proteinafgrøder, energiafgrøder og stivelseskartofler samt præmier for moderfår og handyr. Krydsoverensstemmelsesreglerne for disse direkte støtteordninger gælder for hele landbrugsarealet og al landbrugsaktivitet. Reglerne om krydsoverensstemmelse gælder på hele bedriften, hvis du har tilsagn om tilskud til miljø- og økologiordninger givet efter den 1. januar 2007.

8.3 Miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand

Krydsoverensstemmelse omfatter 4 områder: miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Under hvert område eksisterer en række krav, som skal være opfyldt, for at du kan få udbetalt din støtte uden fradrag.

Område 1: Miljø

Miljøområdet omfatter bl.a. følgende krav:

- Beskyttelse af grundvandet mod forurening
- Korrekt anvendelse af slam fra rensningsanlæg
- Korrekt opbevaring og udbringning af husdyrgødning m.m.
- Dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb
- Udarbejdelse af gødningsregnskab
- Bevarelse af naturtyper, vilde dyr og planter

Område 2: Sundhed

Sundhedsområdet omfatter bl.a. følgende krav:

- Regler om registrering af besætninger med kvæg, svin, får og geder i Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR)
- Førelse af et besætningsregister for kvæg, får og geder
- Øremærkning af kvæg, får og geder

- Besiddelse og anvendelse af godkendte plantebeskyttelsesmidler
- Anmeldelse af diverse dyresygdomme, herunder mund- og klovesyge, smitsomt blæreudslæt hos svin, blue tongue hos får og geder, BSE hos kreaturer og TSE hos får og geder. Endvidere indgår der regler for besætninger under offentligt tilsyn på grund af mistanke eller fund af BSE eller TSE.
- Korrekt brug af veterinære lægemidler
- Opbevaring og anvendelse af forblandinger eller fodertilsætningsstoffer i ren form
- Opbevaring og håndtering af farlige stoffer og affald, herunder medicin
- Tilbagetrækning af sundhedsskadelige dyr
- Forebyggelse af smitsomme sygdomme, der kan overføres til mennesker
- Sporbarhed af dyr
- Journaler til dyr
- Journalføring af foder
- Sundhedskrav til mælk, håndtering og opbevaring af mælken
- Æg til konsum
- Korrekt brug af biocider og pesticider
- Journalføring af testresultater af plantemateriale
- Journalføring af GMO såsæd

Område 3: Dyrevelfærd

Dyrevelfærdsområdet omfatter bl.a. følgende krav:

- Staldindretning
- Håndtering af dyrene
- Rengøring og desinfektion
- Foder og vand
- Rodemateriale til svin
- Faglig uddannelse
- Optegnelser
- Avlsmetoder

Område 4: God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)

GLM-området omfatter bl.a. følgende krav:

- Etablering og vedligeholdelse af plantedække på udtagne arealer, udyrkede arealer og permanente græsarealer.
- Anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, mineralsk eller organisk gødning og kunstvanding er ikke tilladt på udtagne og udyrkede arealer.

Læs mere om GLM-reglerne i bilag C

9. Offentliggørelse af data om støtte på internettet

Offentliggørelse af oplysninger om ansøgere og støtteudbetalinger.

Hvis du fik ubetalt enkeltbetaling i 2007 og frem, skal du være opmærksom på følgende:

I 2008 forventes vedtaget en EU-forordning som angiver, at oplysninger om udbetaling af støttebeløb skal offentliggøres på internettet. Det drejer sig bl.a. følgende oplysninger fra fællesskemaet: navn, evt. firmanavn, adresse samt beløb.

Oplysningerne kan også behandles af danske og europæiske revisions- og undersøgelsesorganer. Formålet med dette er at sikre, at der ikke sker uberettiget udbetaling af støtte fra EU-fondene.

Du skal også være opmærksom på følgende forhold, som relaterer sig til Persondatalovens § 28, stk. 1:

- at de afgivne oplysninger i skemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelse om udbetaling af støtte og tilskud fra Direktoratet for FødevarerErhverv under EU's landbrugs- og landdistriktsordninger (EAGF og EAFRD).
- at Direktoratet for FødevarerErhverv, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

I henhold til andre relevante paragraffer i persondataloven har du følgende muligheder:

- du kan anmode om indsigt i hvilke oplysninger, som behandling af din ansøgning omfatter, jf. § 31
- på begæring, har du krav på at få slettet, berigtiget eller blokeret oplysninger, som viser sig urigtige eller vildledende, eller på anden måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. § 37.

Nærmere oplysninger om disse forhold og Persondataloven generelt kan fås ved henvendelse til Direktoratet for FødevarerErhverv, Juridisk Enhed.

Bilag A. Støtteberettigede arealer

A.1	Generelle regler for støtteberettigede arealer
A.2	Støtteberettigede arealer
A.3	Støtteberettigede gartneriafgrøder
A.4	Ikke-støtteberettigede landbrugsarealer

Dette bilag uddyber betingelserne for, hvilke arealer der give dig et grundlag for udbetaling af enkeltbetaling. Det angiver også, hvilke arealer der ikke er støtteberettigede. For at få enkeltbetaling skal du råde over støtteberettigede landbrugsarealer.

A.1 Generelle regler for støtteberettigede arealer

Generelt er både dyrkede og udyrkede marker, braklagte arealer og permanente græsarealer støtteberettigede. Fra 2008 er arealer med permanente frugt- og grønt afgrøder samt planteskolearealer også blevet støtteberettigede. Nedenfor i afsnit [A2](#) og [A3](#) samt i "Vejledningen til Fællesskema 2008" kan du i bilag 1 om afgrødekoder læse mere om, hvilke afgrøder, der er støtteberettigede.

Tydelig adskillelse mellem marker

Kravet om fysisk adskillelse af marker er ophævet. En mark som dyrkes med støtte til energiafgrøder, hvor der ikke er fastsat et repræsentativt udbytte, skal dog stadig være tydeligt adskilt fra tilstødende marker med samme afgrøde. Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn om tilskud til miljø- og økologiordninger, kan der være særlige betingelser i disse ordninger, som du skal opfylde.

En adskillelse skal være tydelig og må ikke kunne flyttes i dyrkningssæsonen. Der må ikke være tvivl om markernes grænser. Adskillelsen kan f.eks. ske ved at pløje, fræse eller sprøjte en tydelig stribe, der klart markerer grænsen mellem to marker. Kørespor og trådhegn godkendes ikke som fysisk adskillelse.

Dyrkbare arealer

Et støtteberettiget areal skal være dyrkbart. I ansøgningen om enkeltbetaling skal du angive hver marks samlede dyrkbare areal. Markblokarealet er ikke nødvendigvis det samme som det dyrkbare støtteberettigede areal. Som ansøger er det dit ansvar at anmelde det korrekte dyrkbare areal.

Dyrkbare arealer skal under normale vejrforhold være egnet til mekanisk jordbehandling og høst i perioden 15. maj til 15. september (4 måneder). For permanente græsarealer gælder dog, at arealerne skal kunne afgræsses eller slås i perioden 1. juni til 31. august (3 måneder).

Skel, læhegn, vandhuller, oplagspladser, veje og andre ikke dyrkbare arealer kan ikke medregnes til det dyrkbare areal. Det er dog tilladt på udyrkede landbrugsarealer midlertidigt at opbevare halm, roer, kartofler og lignende. Det dyrkbare areal er normalt lidt mindre end markblokkens samlede areal og mindre end et eventuelt matrikuleret areal, hvor arealet ofte er målt ud til vejmidte, vandløbsmidte mm.

Det er det vandrette areal/ projektion, der skal angives i ansøgningen om enkeltbetaling. For svagt kuperede marker har forskellen mellem det vandrette og det kuperede areal normalt ingen betydning

Opmåling af arealer

Hvis du ikke kender dine arealers størrelse, kan du anvende forskellige typer af måleudstyr til opmåling. Oplysninger om de enkelte opmålingsmetoder finder du på www.dffe.dk. Det er alene dit ansvar, at det anmeldte areal, er korrekt opmålt.

A.2 Støtteberettigede arealer

Støtteberettigede landbrugsarealer er marker, der er drevet landbrugsmæssigt, gartnerier samt frugtplantager med støtteberettigede arter. Dertil hører også enge og marskområder, der udnyttes landbrugsmæssigt. Arealer med permanente afgrøder (bortset fra permanente frugt- og grøntafgrøder, og planteskolearealer), skov eller arealer, som anvendes til ikke-landbrugsmæssige formål, er ikke støtteberettigede.

Der er ikke krav om høst af afgrøder på de arealer, hvor der søges om enkeltbetaling, bortset fra arealer med kontraktpligtige non-food afgrøder, energiafgrøder og kartofler til stivelsesproduktion.

Støtteberettigede marker skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 hektar. Du kan søge om støtte for mindre arealer, hvis de er varigt afgrænsede af f.eks. veje, mure, vandløb eller naboskel, således at arealet ikke kan lægges sammen med andre arealer. Du kan endvidere dyrke flere støtteberettigede afgrøder på samme mark. Den mindste størrelse for udtagne arealer er 0,10 hektar dog 0,05 hektar for brak i randzonen. Se nærmere i [bilag B](#).

AREALER, DER ER STØTTEBERETTIGEDE:

- Dyrkede arealer med støtteberettigede afgrøder, jf nedenfor.
- Udtagne arealer
- Permanente græsarealer
- Udyrkede landbrugsarealer

Lavskov med en omdriftstid på højst 10 år og hamp er også støtteberettigede under særlige betingelser.

Dyrkede arealer

Dyrkede arealer skal dyrkes i overensstemmelse med god landmandspraksis og lokalt anerkendte normer. Du kan dyrke alle former for almindelige landbrugsafgrøder undtagen permanente (flerårige) afgrøder på støtteberettigede arealer. Se dog [afsnit A.3](#) vedrørende støtteberettigede gartneriafgrøder og frugtplantager.

Dyrkede arealer skal under normale vejrforhold være sået eller tilplantet senest 31. maj i ansøgningsåret. For grøntsager, som traditionelt bliver sået eller tilplantet sent, er fristen den 30. juni. Kålafgrøder, porre, salat, bladselleri, gulerødder, bønne, knoldfennikel og radiser kan dog sås eller plantes senest den 15. august. Hvis arealerne først bliver sået eller tilplantet senere, så vil de blive betragtet som landbrugsarealer, som ikke dyrkes, og arealerne skal derfor opfylde reglerne om god landbrugs- og miljømæssig stand, jf. [bilag C](#).

Udtagne arealer

Reglerne om udtagne arealer er beskrevet i [bilag B](#). Reglerne om tilskud til miljøordninger herunder Miljøvenlige Jordbrugsforanstaltninger (MVJ) og udtagne arealer er beskrevet i [bilag E](#) om enkeltbetaling og MVJ.

Permanente græsarealer

Landbrugsarealer med permanent græs er støtteberettigede.

Ved permanent græs forstås landbrugsarealer, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, både tilsåede og naturlige, og som har ligget med græs eller andet grøntfoder i mindst 5 år.

Ved græs eller andet grøntfoder forstås alle urteagtige planter, der traditionelt forekommer på naturlige græsarealer eller normalt inkluderes i blandinger af frø til græsarealer eller enge.

Arealer, der anmeldes som permanent græs, skal hele året have et plantedække, der overvejende består af græs eller andet grøntfoder, dvs. græs, kløver og andre bælglplanter samt urteagtige plantearter, som naturligt indgår i foderet til drøvtyggere og heste. Det betyder, at de områder eller dele af marken, som har et plantedække, der består af mere end 50 % andre plantearter end græs eller andet grøntfoder, ikke er støtteberettiget (bedømt ud fra en gennemsnits betragtning i de pågældende dele af marken). Der kan således ikke ydes støtte for arealer, der overvejende er dækket af andre plantearter som:

- Vådbundsplanter (f.eks. lysesiv, kogeleaks, dunhammer, tagrør og sødgræs)
- Stive græsarter (f.eks. marehalm, hjælme og elefantgræs)
- Vedplanter (f.eks. træer, buske, lyng, gyvel, brombær og revling)
- Aggressive plantearter (f.eks. brændenælder, tidsler og flyvehavre)
- Giftige plantearter (f.eks. vårbrandbæger og kæmpebjørneklo)
- Andre arter, som ikke er græs eller andet grøntfoder (f.eks. dueurt, gederams, mjøddurt, vild kørvel og rød hestehov/tordenskræppe).

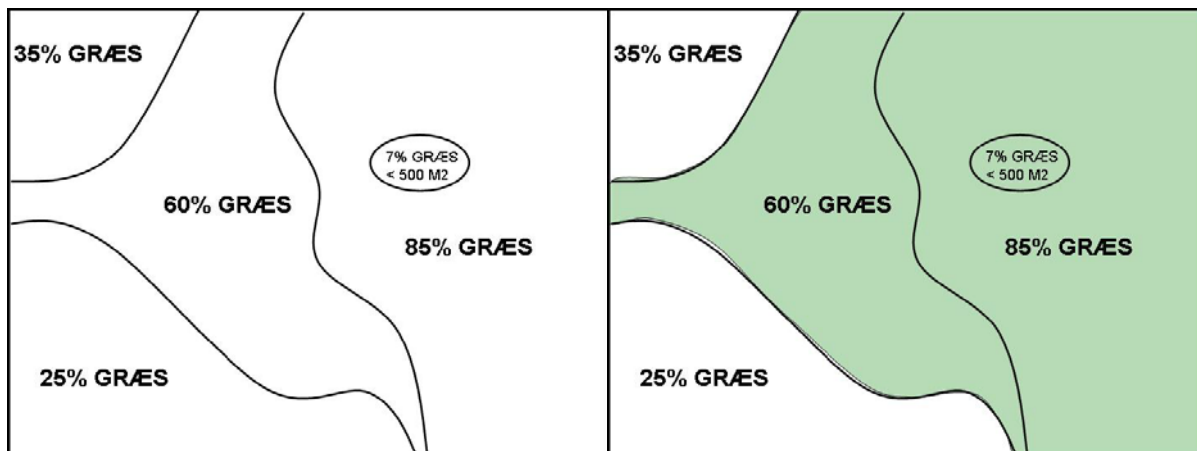
Hvis en mark består af områder (se figur A.1) med varierende græsindhold i plantedækket, skal græsprocenten fastlægges for hver del af marken. Dele af marken med en græsprocent på over 50 godkendes i deres helhed, mens dele af marken med en græsprocent på 50 % eller derunder underkendes i deres helhed (se figur A.2). De dele af marken, som kan medregnes, skal hver for sig udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha.

Ved vurderingen af et område skal sammenhængende dele af arealet, som udgør mindre end 500 kvadratmeter, uanset græsprocent, ikke underkendes, men indgå i den samlede vurdering af området.

Støtteberettigede arealer skal også holdes fri for træer, træstubbe og buske. Der må dog pr. hektar være op til 50 enkeltstående træer, træstubbe eller buske.

Hvis arealet under fritstående træer er græsbevokset, kan arealet medregnes, men klynger af træer (inklusive træstubbe) og buske skal fratrækkes ved arealopgørelsen. Ved klynger forstås i denne forbindelse arealer med mere end to træer, to træstubbe eller to buske pr. 100 kvadratmeter. Dele af marken med mere end 50 træer pr. ha er ikke støtteberettigede, uanset om de har undervækst af græs.

Permanente græsarealer skal endvidere være så tørre og have en sådan beskaffenhed, at de kan afgræsses eller udnyttes til slæt i perioden 1. juni til 31. august.

Figur A.1 Eksempel på inddeling af en mark med permanent græs i områder med relativt ensartet plantedække

Figur A.2. Fastlæggelse af den støtteberettigede del af en mark med permanent græs i eksemplet i figur A.1. De lyse områder i figuren er ikke støtteberettigede pga. en græsprocent på under 50.

Arealer med permanent græs skal overholde reglerne om GLM. Dette betyder, at permanente græsarealer skal slås mindst én gang hvert andet år i juli eller august. Arealer der er slået i 2006, men ikke er slået i 2007, skal slås i 2008. Slåning kan for permanente græsarealers vedkommende erstattes af afgræsning. Dette er minimumskrav, der skal overholdes. Hvis du ikke kan overholde bestemmelserne om sammensætningen af plantedækket, kan dette evt. løses ved hyppigere slåning af arealet. Læs nærmere om GLM i [bilag C.6](#).

Eksempel

Landmand A har en eng på 5 ha med permanent græs i en å-dal. Engen afgræsses af kreaturer. Den lavest beliggende del af engen ned mod åen er tæt bevokset med lysesiv og tagrør, som derefter gradvis afløses af græsmarkplanter. På de første 20 m (0,5 ha) består plantedækket udelukkende (mere end 95 pct.) af lysesiv og tagrør. På den resterende del af arealet består den overvejende del af plantedækket samlet set af græs eller andet grøntfoder. Spredt over engen er der en vis forekomst af lysesiv og tidsler, men græs og andet grøntfoder er dominerende og udgør mere end 50 pct. af plantedækket.

Ved ansøgning om enkeltbetaling søger A ikke om støtte for de 0,5 ha af arealet, hvor mere end 95 pct. af plantedækket består af lysesiv og tagrør. Engen anmeldes derfor med 4,5 ha permanent græs. De 0,5 ha med lysesiv og tagrør anføres med afgrødekode 902 (naturlignende arealer) i kolonnen for ikke-støtteberettigede arealer.

Du skal være opmærksom på, at det er dit ansvar at anmelde dine marker, herunder permanente græsarealer, korrekt i ansøgning om enkeltbetalingen. Du skal derfor selv foretage evt. fradrag for arealer eller dele af arealer, der ikke opfylder betingelserne for støtte. Hvis det ved kontrol konstateres, at det areal, du søger støtte til, ikke opfylder betingelserne, vil der blive foretaget fradrag i det støtteberettigede areal. Dette vil blive betragtet som en arealafvigelse, der som ovenfor nævnt kan medføre sanktion i form af nedsættelse eller bortfald af støtten. Læs mere om kontrol og sanktion i [bilag G](#).

Udyrkede landbrugsarealer

Udyrkede landbrugsarealer er arealer, hvor der ikke er nogen form for produktion, og som ikke er braklagt. Disse arealer er i modsætning til naturarealer, støtteberettigede på linje med dyrkede arealer.

Udyrkede landbrugsarealer skal også under normale vejrforhold være dyrkbare. De er dyrkbare, hvis de er egnede til mekanisk jordbehandling eller høst fra 15. maj til 15. september. Se under [afsnit A.4](#), hvornår et areal ikke er støtteberettiget.

Landbrugsarealer, der ikke dyrkes, kan altid anvendes til landbrugsmæssig opbevaring af halm, roer, kartofler og lignende. Opbevaringen må ikke strække sig over mere end et år.

Du skal være opmærksom på, at arealer med et plantedække, der overvejende består af græs eller andet grøntfoder i mere end 5 år, efterfølgende vil blive til permanente græsarealer.

Reglerne for GLM ([læs nærmere i bilag C](#)) skal overholdes på arealet. Manglende overholdelse kan medføre nedsættelse eller bortfald af støtten.

Arealer med lavskov, elefantgræs og rørgræs

Arealer med lavskov (stævningsskov), elefantgræs og rørgræs er kun berettiget til enkeltbetaling, hvis:

- der rettidigt er indgået en kontrakt i overensstemmelse med reglerne for energiafgrøder, eller
- arealet er anmeldt som non-food produktion på udtagne arealer.

Der kan undtagelsesvis udbetales støtte til et areal på grundlag af almindelige betalingsrettigheder, hvis arealet blev tilplantet mellem 30. april 2004 og 10. marts 2005. Det samme gælder, hvis du i perioden 30. april 2004 til 10. marts 2005 har forpagtet eller på anden måde erhvervet arealer, der var tilplantet med disse afgrøder før 30. april 2004.

Ved lavskov forstås skovtræer, der kan skyde fra stødet, og som stævnes mindst én gang hvert tiende år. For pil og poppel i renkultur dog mindst en gang hvert tyvende år. I blandede beplantninger kan indgå op til 25 % træarter, som normalt ikke skyder fra stødet. Der skal primært dyrkes skovtræer, som kan skyde fra stødet. Stævning skal foretages på en sådan måde, at der sikres genvækst.

Se nærmere i vejledningerne "Non-food afgrøder uden kontraktpligt, Vejledning for producenter" samt "Støtte til energiafgrøder. Vejledning og blanketter. Producenter". Du kan finde vejledningerne på www.dffe.dk eller få dem ved henvendelse til direktoratet.

A.3 Støtteberettigede afgrøder: gartneri, frugtavl og planteskoler

Permanente afgrøder.

Du kan fra 2008 få enkeltbetaling til arealer med f.eks. æbler, pærer, blommer og kirsebær.

Arealer med kartofler samt frugt- og grøntafgrøder, herunder som noget nyt fra 2008 også frugtplantager er støtteberettigede, ved anvendelse af almindelige betalingsrettigheder. Læs mere i afsnit 5.4 om tildeling af betalingsrettigheder til permanente frugt- og grøntafgrøder samt planteskolearealer...

Alle arealer med planteskolekulturer inkl. permanente afgrøder og skovplanteskoler (undtagen planteskoler, der drives i skov til dækning af bedriftens eget forbrug) er også støtteberettigede. Arealer med stiklinger o.lign., der anvendes i egen bedrift, er dog ikke støtteberettigede, hvis der er tale om stiklinger af afgrøder, som ikke er støtteberettigede efter udplantning på værestedet. Som eksempel kan nævnes arealer med skovplantekulturer, der anvendes til opformering af egne skovplanter.

Arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer er støtteberettigede, uanset om de dyrkes på friland, under glas eller anden form for overdækning.

Dyrkning af ærter og bønner som proteinafgrøder

Ærter og bønner dyrket til frisk konsum er ikke støtteberettiget under ordningen for støtte til proteinafgrøder, se kapitel 6.

Arealer med blomster

Et- og toårige arter af blomster, der dyrkes på friland, under glas eller anden overdækning, er støtteberettigede. Stauder, roser m.v. er dog ikke støtteberettigede med mindre det drejer sig om planteskolearealer.

Du kan finde en samlet oversigt over støtteberettigede afgrøder i bilag 1, afgrødekoder i Vejledning til fællesskema 2008.

A.4 Ikke-støtteberettigede arealer

Ikke-støtteberettigede arealer er:

- Arealer med vedplanter (bortset fra frugttræer og planteskolekulturer)
- Arealer med stauder
- Arealer, som anvendes til andre formål end landbrug
- Arealer med mere end 50 træer, buske eller træstubbe pr. ha.
- Vandlidende arealer

Der findes en række grænseområder, især ved overgange mellem græs-, hede- og naturarealer, hvor det kan være svært at fastlægge, om det er et landbrugsareal og dermed et støtteberettiget areal. Det er ansøgers eget ansvar at få fastlagt om ansøgers areal er støtteberettiget.

Arealer med træer

Der kan være op til 50 enkeltstående træer, træstubbe og buske pr. hektar på et støtteberettiget areal. Står der mere end 50 træer, træstubbe og buske pr. hektar spredt ud over arealet, bliver det karakteriseret som naturareal, som ikke er støtteberettiget. Marker, der udelukkende består af sammenhængende skov, krat, buske eller siv mv. godkendes ikke som støtteberettigede.

Eksempler på støtteberettigede og ikke-støtteberettigede arealer

En landbruger har et areal med permanent græs på 10 ha. På de 2,5 ha heraf findes 140 stubbe (dvs. ca. 56 stubbe pr. ha). Den resterende del på 7,5 ha består af græs eller andet grøntfoder.

De 7,5 ha uden stubbe udgør den støtteberettigede mark, mens de 2,5 ha ikke er støtteberettigede på grund af forekomsten af mere end 50 stubbe og må derfor ikke medregnes til marken. De 2,5 ha skal anmeldes som øvrige arealer, hvortil der ikke søges støtte.

Stauder og permanente afgrøder

Du kan ikke få støtte til arealer med træer og permanente afgrøder under enkeltbetalingsordningen. Permanente afgrøder er kulturer, som kan leve 5 år eller mere, og derfor er f.eks. arealer med stauder ikke støtteberettigede. En undtagelse til dette er frugtbuske, frugttræer, nødder og planteskolekulturer samt nogle krydderurter jævnfør afsnit A.3.

Når det bliver vurderet, om en afgrøde er permanent, bliver der taget udgangspunkt i, om kulturen normalt kan leve 5 år eller mere. Der bliver ikke taget hensyn til, om kulturen faktisk står på arealet i mindre end 5 år. En kultur, som anvendes til fremstilling af naturmedicin, er også en permanent afgrøde, når den normalt kan leve 5 år eller mere. Dette gælder uanset om den står på arealet mindre end 5 år.

Permanente afgrøder, som anvendes til produktion af frø samt pottedplanter og frilandsblomster, som (f.eks. chrysantemum, primula, roser og julestjerner) er ikke støtteberettigede uanset dyrkningsmetode og -cyklus, når kulturerne normalt kan leve 5 år eller mere. Et- og toårige arter er altid støtteberettigede, f.eks. Chrysantemum Garland. Arealerne er dog støtteberettigede, hvis de er planteskolearealer.

Arealer, som anvendes til andre formål end landbrug

Følgende arealer er ikke støtteberettigede landbrugsarealer efter enkeltbetalingsordningen:

- Naturarealer, herunder hedearealer med fx lyng
- Arealer med træer og buske
- Arealer med siv, kogeleaks, dunhammer, tagrør, marehalm, hjælme o.l. Spredt forekomst kan dog accepteres
- Arealer, hvor normalt plantedække ikke kan opretholdes, f.eks. på grund af oversvømmelse store dele af året
- Grønne arealer til **ikke landbrugsmæssige formål** som f.eks. parker, dyreparker, festivalpladser, sportspladser, campingpladser, golfbaner, rekreative områder, etablerede spejderlejre, skydebaner, ridebaner, landingsbaner for alle typer af fly, militære øvelsesområder, arealer med fortidsminder.
- Andre arealer, som har ligget hen uden landbrugsaktivitet i længere tid (5 år eller mere).
- Skov, se dog om skovrejsning i afsnit B.4
- Åbne naturarealer, der er omfattet af fredskovspligt
- Veje, befæstede stier, gårdspladser, hegn, haver mv.

Vandlidende arealer er ikke støtteberettigede

Arealer, som der søges støtte til, skal som nævnt fysisk have karakter af dyrkbar landbrugsjord. Arealerne må ikke permanent eller en stor del af året stå under vand eller være meget fugtige. Vådområder med miljøordninger herunder MVJ-aftaler, der anmeldes til udnyttelse af udtagningsrettigheder, er undtaget herfor, jf. bilag E. Marker, som ellers er drænet, men hvor drænet enten er nedlagt eller defekt, er kun støtteberettiget, hvis arealet er så tørt, at det kan udnyttes landbrugsmæssigt.

Under normale vejrforhold skal arealerne som nævnt i afsnit A.1 have en sådan beskaffenhed, at det er muligt at udføre mekanisk jordbehandling og høst i perioden 15. maj til 15. september. For permanente græsarealer gælder dog, at de skal kunne afgræsses eller slås i perioden 1. juni til 31. august.

På dyrkede og udyrkede marker, hvor større eller mindre områder er med vand eller sump, må de våde dele ikke medregnes til det støtteberettigede areal

Fredskovspligtige arealer

Arealer, hvorpå der er pålagt fredskovspligt, er som udgangspunkt **ikke** berettigede til enkeltbetaling.

Dette gælder f.eks. arealer, der:

- er ryddet for træer med henblik på at etablere lysåbninger og andre åbne naturarealer, eller
- aldrig har været tilplantet, og som samtidig er pålagt fredskovspligt.

En undtagelse er dog fredsskovarealer, hvor det kan dokumenteres, at de traditionelt og gennem lang tid har været anvendt som landbrugsjord. Det er typisk arealer, som har været anmeldt som foderarealer under den hidtidige præmieordning for kvæg eller på anden måde har været anvendt til afgræsning.

Kun hvis disse marker stadig anvendes som landbrugsjord, kan de anvendes som støtteberettigede arealer.

Arealer med tilsagn om tilskud til skovrejsning kan dog i visse tilfælde anvendes til at udnytte udtagingsrettigheder. Læs mere i [afsnit B.4](#).

Bilag B. Udtagning

B.1	Udtagning af jord
B.2	Braklægning
B.3	Dyrkning af non-food afgrøder på udtagne arealer
B.4	Særlige ordninger for udtagne arealer

I dette bilag beskrives reglerne for at udnytte udtagningsrettigheder. I 2008 har du ikke pligt til at udtage jord for at udnytte dine udtagningsrettigheder. Der gælder dog stadig en række regler for udnyttelsen af udtagningsrettigheder.

B.1 Udtagning af jord

I 2008 har danske landmænd, som råder over udtagningsrettigheder, ikke pligt til at tage et tilsvarende landbrugsareal ud af produktionen. Du kan derfor i 2008 modtage enkeltbetaling på grundlag af udtagningsrettigheder udnyttet på både dyrkede og udyrkede arealer. Denne regelændring gælder kun i 2008. Hvad der videre skal ske afgøres først i EU i løbet af 2008.

Du skal stadig anmelden de marker, hvor du vil anvende udtagningsrettigheder, i en særlig kolonne i ansøgningen om enkeltbetaling. Læs mere i ["Vejledning om fællesskema 2008"](#).

I 2008 betragtes arealer, du anvender til at udnytte udtagningsrettigheder, og som er dyrkede, **ikke** som udtagne arealer. Arealer, som er udyrkede, og som du anvender til at udnytte udtagningsrettigheder, betragtes som udyrkede arealer. Arealer under 0,10 ha m.m. betragtes som braklagte og udtagne arealer, læs mere i afsnit B.2. Dette har betydning i forhold til GLM-kravene [i bilag C](#).

Mange regler gælder stadig

En lang række regler gælder stadig, når du vil udnytte udtagningsrettigheder.

Det er bl.a. stadig **kun** udtagningsrettigheder, du kan udnytte på arealer med:

- Et tilsagn fra Skov- og Naturstyrelsen om tilskud til skovrejsning, hvis der er søgt om tilsagn efter den 28. juni 1995. Udtagningsrettigheder kan dog ikke udnyttes på arealer med skovrejsning i neutralområder, hvis tilsagnet er givet efter 1. januar 2007
- Et tilsagn om tilskud til miljøordninger med udtagningsforpligtigelse på arealerne, hvis der er søgt om tilsagn efter 28. juni 1995
- Flerårige non-food afgrøder.
- Et areal under 0,3 ha, som ikke er varigt afgrænset.

Læs mere herunder i afsnit B.2, B.3 og B.4.

Udtagningsrettigheder kan fortsat ikke udnyttes på arealer, uanset om de dyrkes eller ej, der 21. april 2003 blev brugt til følgende formål:

- Permanent græs
- Permanente afgrøder, fx æbletræer, juletræer og skov, bortset fra de skovrejsningsarealer, som er nævnt ovenfor.
- Ikke-landbrugsmæssige formål, fx grusgravning.

Det gælder endvidere stadig, at alle udtagningsrettigheder skal anvendes før de øvrige betalingsrettigheder. Dette har dog kun betydning, hvis du har flere betalingsrettigheder, end det anmeldte antal støtteberettigede hektar.

Ombytning af arealer til udtagning

Under særlige omstændigheder kan du søge om tilladelse til at anvende udtagningsrettigheder på landbrugsarealer, der ellers ikke kan anvendes til udtagning. Det kan f.eks. dreje sig om landbrugsarealer, der var med permanent græs eller andre permanente afgrøder 21. april 2003. Du kan søge om denne tilladelse, hvis:

- bedriftens struktur eller støtteberettigede areal ændres pga. offentligt omstrukturingsprogram
- det hidtil støtteberettigede areal ikke længere kan udtages som følge af offentlige foranstaltninger, og anvendelse af et nyt areal til udtagning sker for at du kan fortsætte din normale landbrugsmæssige drift, eller
- du som følge af miljømæssige, agronomiske, plantesundhedsmæssige eller driftsøkonomiske forhold ønsker at ombytte arealer, der kan udtages, med arealer der ikke kan udtages

Du kan kun opnå tilladelsen, hvis du anviser et andet areal, der hidtil har kunnet udtages. Dette areal kan efter ombytningen ikke længere danne grundlag for udbetaling af enkeltbetaling på grundlag af udtagningsrettigheder. Det nye areal, der ønskes anvendt til udtagning, må desuden ikke være større end det areal, som efter ombytningen ikke længere danner grundlag for udbetaling.

Fristen for at søge om ombytning af arealer til udtagning er 1. januar i det støtteår, hvor ombytningen skal gælde. Ansøgningen skal bl.a. indeholde en redegørelse for årsagen til ombytningen, samt markkort med angivelse af de berørte markers areal angivet i hektar med 2 decimaler.

B.2 Braklægning

Reglerne om braklægning, som er beskrevet i dette afsnit, gælder kun for en række mindre arealer. I praksis er det kun udtagne arealer på under 0,10 ha og på mindst 0,05 ha, som betragtes som braklagte i 2008. Sådanne arealer skal være mindst 5 meter brede. Det samme gælder arealer over 0,10 ha, som er under 10 meter brede. Øvrige arealer over 0,10 ha, der ikke dyrkes, og som du udnytter udtagningsrettigheder på, betragtes som udyrkede arealer i 2008. Udyrkede arealer skal vedligeholdes ifølge GLM-reglerne, læs mere i bilag C.

Vedligeholdelse af braklagte arealer.

Braklagte arealer skal også vedligeholdes ifølge GLM-reglerne, jævnfør [bilag C](#). Dette betyder, at arealet skal slås mindst en gang hvert andet år i juli eller august. Hvis arealet er slået i 2006, men ikke er slået i 2007, skal det slås i 2008.

Størrelse på braklagte arealer

Braklagte arealer i 2008 er som nævnt mindre end 0,10 ha. Et braklagt areal skal være mindst 5 meter bredt i over halvdelen af længden og udgøre mindst 0,05 hektar. Dette betyder at braklagte arealer i 2008 hovedsageligt er det samme som braklagte randzoner.

I randzoner langs søer, åbne vandløb, kystlinjer og beskyttede fortidsminder (f.eks. gravhøje), kan du braklægge arealer med en bredde på mindst 5 meter og en størrelse på mindst 0,05 hektar. Hvis de 2 meter dyrkningsfrie bræmmer var med permanent græs i 2003, kan de ikke medregnes i 5 meter-randzonen, medmindre arealet er omfattet af tilsagn til miljøordninger med udtagningsforpligtelse, f.eks. braklagte randzoner.

Kravet om en bredde på 5 meter gælder hele arealet. Der må ikke være dyrkede arealer eller på anden måde landbrugsmæssigt udnyttede arealer mellem randzonen og vandkanten eller fortidsmindet. Der må heller ikke være mere end én række træer mellem randzonen og vandkanten eller fortidsmindet.

Anvendelse af plantemateriale

Afslået plantemateriale fra braklagte arealer fremvokset i udtagningsperioden må hverken fjernes fra arealet, presses i baller eller anvendes som fodermateriale.

Anvendelse af plantedække ved braklægning

Det er kun den landbruger, som har medtaget arealet i sin støtteansøgning det pågældende år, der kan anvende plantedækket fra udtagningsperiodens ophør frem til den 15. januar.

Plantedække, der er fremvokset efter udtagningsperiodens ophør den 1. september, må i tiden indtil den 15. januar kun anvendes inden for din egen bedrift til f.eks. foder i form af afgræsning eller slæt. Dette gælder også, selvom en eventuel forpagtning af arealet er ophørt, eller arealet er afhændet inden den 15. januar.

Det er en betingelse, at det plantedække, der er fremvokset i udtagningsperioden, bliver slået efter den 1. august og mindst 14 dage før anvendelsen af det nye plantedække påbegyndes. Det nye plantedække må ikke sælges eller anvendes til en anden producents husdyr.

Bemærk, at der er mulighed for at anvende plantedækket efter de særlige regler for levering af plantedække til løntørring efter udtagningsperiodens ophør den 31. august. Læs mere i [vejledningerne om tørret foder](http://www.dffe.dk) på www.dffe.dk.

Arealer, der ikke kan braklægges

Et areal, der pr. 15. januar i ansøgningsåret ikke opfylder betingelserne for braklægning, kan ikke anvendes som braklagt areal i ansøgningsåret.

Eksempler på arealer, som ikke kan anvendes til udtagning som braklagte arealer, er:

- arealer, der permanent eller i en stor del af året står under vand, så normalt plantedække ikke kan opretholdes
- arealer, der pr. 15. januar i ansøgningsåret er tilsået med en vinterafgrøde, herunder også marker, der først konstateres at være udvintret efter denne dato
- arealer, der er tilsået med kontraktpligtige non-food afgrøder pr. 15. januar i ansøgningsåret, og hvor der ikke er indgået en gyldig kontrakt senest ved ansøgningsfristen i ansøgningsåret

Hvis du etablerer et læhegn på en del af et areal, som du udtager under støtteordningen, kan du ikke medregne den del af arealet, hvor læplantningen foretages.

B.3 Dyrkning af non-food afgrøder på udtagne arealer

Du kan stadig dyrke non-food afgrøder på arealer, hvor du udnytter udtagningsrettigheder og dermed modtage enkeltbetaling på grundlag af udtagningsrettigheder. På disse arealer kan du dyrke non-food afgrøder med eller uden kontraktpligt.

Du kan i 2008 fortsat kun udnytte udtagningsrettigheder på arealer, hvor der dyrkes non-food afgrøder, som ellers ikke ville være støtteberettigede ved udnyttelse af almindelige betalingsrettigheder. Det gælder fx flerårige non-food afgrøder, dvs. – typisk lavskov og pil, som ikke er omfattet af kravet om kontrakt, men også andre afgrøder, som fx stauder, som er omfattet af kontraktpligt.

Hvis afgrøden er støtteberettiget under enkeltbetalingsordningen ved udnyttelse af almindelige betalingsrettigheder, skal du ikke indgå en non-food kontrakt, da afgrøder i 2008 også vil være støtteberettiget ved udnyttelse af udtagningsrettigheder. Dette betyder, at du ikke skal indgå en non-food kontrakt ved dyrkning af raps.

Afgrøder uden kontraktpligt

Du kan dyrke en række afgrøder, som ikke umiddelbart kan anvendes til foder eller fødevarer, uden at indgå en kontrakt. Blandt disse afgrøder kan nævnes lavskov med en omdriftstid på højst 10 år. I ansøgningen om støtte skal du oplyse slutanvendelsen af afgrøden.

Vejledninger om non-food kan hentes på direktoratets hjemmeside www.dffe.dk

B.4 Arealer med skovrejsning og tilsagn om tilskud til miljøordninger

Skovrejsning

Du kan stadig anvende udtagningsrettigheder på arealer, hvor du har tilsagn om tilskud til skovrejsning på landbrugsjord fra Skov- og Naturstyrelsen. Det er en betingelse, at du har søgt om støtte til skovrejsning på arealet efter den 28. juni 1995.

Du skal anmelde den afgrøde, der findes på arealet på ansøgningstidspunktet, men huske at indsende en rettelse til ansøgningen om enkeltbetaling, hvis du senere tilplanter arealet med skov.

Vælger du at bruge udtagningsrettigheder på arealer med tilsagn om tilskud til skovrejsning, bliver der ikke udbetalt indkomstkompensation. Hvis arealet er bortforpagtet, og forpagteren opnår støtte fra enkeltbetalingsordningen, vil ejeren ikke modtage indkomstkompensation fra Skov- og Naturstyrelsen. Skov- og Naturstyrelsen vil tilbageholde hele skovprojektets indkomstkompensation, selvom kun en del af projektet indgår som grundlag for udbetaling af støtte baseret på udtagningsrettigheder.

Som noget nyt kan udtagningsrettighederne ikke anvendes til udbetaling af enkeltbetaling på arealer med skovrejsning i neutralområder, hvis tilsagnet om støtte til skovrejsning er givet i 2007 eller senere. Arealer med tilsagn om tilskud til skovrejsning i neutralområder givet før 2007, hvor der ikke udbetales indkomstkompensation, vil uden konsekvenser for tilskuddet til skovrejsning kunne indgå som udtaget areal under enkeltbetalingsordningen.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Skov- og Naturstyrelsen eller på www.skovognatur.dk

Fredskovspligtige arealer

Arealer, hvorpå der er pålagt fredskovspligt, er som hovedregel ikke støtteberettigede efter enkeltbetalingsordningen.

Dette gælder også arealer, der er blevet pålagt fredskovspligt, og som f.eks. er ryddet for træer med henblik på at etablere lysåbninger, arealer som aldrig er tilplantet, samt andre åbne skovarealer. Læs dog mere om undtagelsen for marker i fredsskov i [afsnit A.4](#)

Miljøordninger med udtagningsforpligtigelse

Et areal, der er udtaget under en miljøordning, vil kunne anvendes til udtagning med støtte på grundlag af udtagningsrettigheder, hvis du har tilsagn om tilskud til en miljøordning med udtagningsforpligtigelse til sådanne arealer, og du har søgt om tilsagnet efter 28. juni 1995. Hvis du søger om enkeltbetaling på grundlag af udtagningsrettigheder, vil miljøordning-tilskuddet det pågældende år være 0 kr., på nær ved braklagte randzoner. Læs nærmere i [bilag E](#).

Udtagning med garantibetaling

Med enkeltbetalingsordningens indførelse ophørte grundlaget for aftalerne om garantibetaling. For de eksisterende aftaler er der fortsat en forpligtelse overfor dig som landbruger til at yde det garanterede beløb. Derimod har du ikke længere nogen forpligtelse til at braklægge det pågældende areal.

I de tilfælde hvor du meddeler direktoratet, at du ikke ønsker at fortsætte en aftale, opkræves der ikke gebyr. Garantibetalingen kan ikke overdrages til andre producenter.

Bilag C. God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)

C.1	Plantedække på braklagte og udyrkede landbrugsarealer
C.2	Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte og udyrkede arealer
C.3	Slåning af plantedække på braklagte og udyrkede arealer
C.4	Mekanisk jordbehandling og midlertidig opbevaring
C.5	Braklagte og udyrkede landbrugsarealer må ikke sprøjtes, gødes eller kunstvandes
C.6	Permanente græsarealer

Dette bilag beskriver, hvad det betyder at holde landbrugsarealer i god landbrugs- og miljømæssig stand. Det gælder i Danmark for landbrugsarealer, der ikke dyrkes, braklagte arealer og permanente græsarealer. Det betyder bl.a., at der på disse arealer ikke må gødes og sprøjtes, og at arealerne skal holdes plantedækket og fri for opvækst af træer og buske.

Der er i Danmark fastlagt GLM-regler for:

- Landbrugsarealer, der ikke dyrkes (udyrkede landbrugsarealer)
- Braklagte arealer
- Permanente græsarealer

Det er for braklagte arealer og arealer, der ikke dyrkes (udyrkede landbrugsarealer), bl.a. vigtigt:

- at du holder arealerne plantedækket
- at du slår arealerne mindst en gang hvert andet år i juli eller august
- at du holder arealerne fri for opvækst af træer og buske
- at du ikke gøder, sprøjter eller kunstvander

Det er for permanente græsarealer bl.a. vigtigt:

- at du slår eller får afgræsset arealerne mindst én gang hvert andet år i juli eller august

I 2008 betragtes arealer, som er udyrkede, og som du anvender til at udnytte udtagningsrettigheder, som udyrkede arealer. Dette gælder dog ikke, hvis arealerne er under 0,1 ha, se mere i [afsnit B.2](#). Sådanne arealer betegnes som braklagte arealer i 2008. Dette har betydning, da der er enkelte GLM-regler, der kun gælder for braklagte arealer, bl.a. anvendelsen af frøblandinger nævnt i afsnit C.1.

C.1 Plantedække på braklagte og udyrkede landbrugsarealer

Der skal være plantedække på braklagte og udyrkede arealer. Plantedækket på braklagte og udyrkede landbrugsarealer, skal være etableret senest 14 dage efter høst, og ikke senere end den 1. oktober, medmindre der er tilstrækkeligt eksisterende plantedække på arealerne. Hvis høsten først sker efter den 1. oktober, skal du etablere plantedækket snarest muligt, dvs. om muligt senest 14 dage efter høst, men ikke senere end den 31. maj året efter.

På udyrkede landbrugsarealer skal plantedækket opretholdes indtil dyrkning genoptages.

Plantedækket kan bestå af:

- græs eller andet grøntfoder i renbestand og blandinger
- fremspirede spildfrø fra tidligere dyrkningsårs landbrugsafgrøder
- andre frø eller frøblandinger som er omfattet af nedenstående regler for etablering af plantedække, herunder isåning af vildt- og bivenlige plantearter
- olieræddiker - på braklagte arealer dog kun efter roer

Ved etablering af plantedække skal der anvendes certificeret frø for de arter, der er omfattet af Plantedirektoratets bekendtgørelse om markfrø. Dette gælder ikke, hvis der anvendes frø af egen avl til såning på egen bedrift. Egen avl af sorter, der er nyhedsbeskyttet, må ikke anvendes uden tilladelse fra sortsindehaveren.

Etablering ved græs eller andet grøntfoder

Græs eller andet grøntfoder (herunder lucerne og kløver) udsæt i renbestand eller i blandinger kan anvendes som plantedække.

Plantedækket må ikke i et efterfølgende år anvendes til frøproduktion. Denne regel gælder også, hvis du etablerer plantedække ved at udlægge en enkelt græsart i en kornmark.

Etablering ved spildfrø

Plantedække af fremspirede spildfrø fra en landbrugsafgrøde kan kun etableres efter en afgrøde, som giver et egentligt frøspild, f.eks. en kornafgrøde dyrket til modenhed: Du kan ikke bruge en afgrøde, der ikke giver frøspild, f.eks. roer, helsæd eller majs.

Etablering ved frøblandinger på udyrkede landbrugsarealer

Der kan på udyrkede landbrugsarealer udsås en blanding af forskellige plantearter. Hovedreglen er, at vinterfaste plantearter skal indgå med mindst 66 % af frøene i frøblandingen og beregnet i forhold til normale udsædsmængder.

Ved udsåning i renbestand må kun anvendes vinterfaste plantearter.

Etablering ved frøblandinger på braklagte arealer

Der er fastsat særlige regler for frøblandinger, der bruges til at etablere plantedække på braklagte arealer.

Der kan udsås en blanding af forskellige plantearter. Hovedreglen er, at hver art ved udsåning må indgå i blandingen med højst 25 % af normal udsædsmængde for den pågældende art. Korn, dog ikke boghvede, må højst indgå i en blanding med 30 kg pr. hektar, uanset om der er tale om en eller flere kornarter.

F.eks. kan du så en blanding af græs og fodermarvkål eller en blanding af græs og andre plantearter (se nedenstående om vildtstriber). Tabellen nedenfor angiver plantearter og udsædsmængder.

Tabel C.1 Udsædsmængde der normalt anvendes ved etablering af plantedække:

Afgrøde	Normal udsædsmængde i kg/ha	Maksimal udsædsmængde	Renbestand
Korn, alle arter	-	30 kg/ha	Nej
Fodermarvkål	4 kg/ha	1 kg/ha	Ja*
Turnips	4 kg/ha	1 kg/ha	Nej
Foderroer/sukkerroer	2,5 kg/ha	0,6 kg/ha	Nej
Raps	5 kg/ha	1,3 kg/ha	Nej
Gul sennep	5 kg/ha	1,3 kg/ha	Nej

Olieræddike	12 kg/ha	3 kg/ha	Ja**
Oliehør og spindhør	80 kg/ha	20 kg/ha	Nej
Solsikke	20 kg/ha	5 kg/ha	Nej
Majs	25 kg/ha	6,3 kg/ha	Nej
Hjulkrone	20 kg/ha	5 kg/ha	Ja*
Honningurt	10 kg/ha	2,5 kg/ha	Ja*
Boghvede	100 kg/ha	25 kg/ha	Nej
Quinoa	8 kg/ha	2 kg/ha	Nej
Spinat	8 kg/ha	2 kg/ha	Nej
<i>Bælgsæd</i>			
Ærter	-	50 kg/ha	Nej
Hestebønner	-	50 kg/ha	Nej
Lupin	-	40 kg/ha	Nej
Foder-vikke	-	35 kg/ha	Nej
Sandvikke / vintervikke	-	8 kg/ha	Nej
Stenkløver	8 kg/ha	-	Ja
Serradel, blodkløver	16 kg/ha	-	Ja
Kællingetand	4,8 kg/ha	-	Ja
Humle-sneglebælg	6 kg/ha	-	Ja
Lucerne	8 kg/ha	-	Ja
Rødkløver, perserkløver	6 kg/ha	-	Ja
Kløver	4 kg/ha	-	Ja

* Kun ved anlæg af 6 meter vildtstriber, se næste side.

** Kan anvendes i renbestand, hvor forfrugten er roer i renbestand i 6 meter vildtstriber (se næste side) og i frøblandinger (se forrige side).

Genetablering af plantedække

Hvis der er opstået huller i plantedækket på et braklagt areal eller et udyrket landbrugsareal, skal hullerne eftersås inden 1. oktober i det omfang arealet videreføres som enten braklagt areal eller udyrket landbrugsareal i det efterfølgende år.

Hvis der på anden måde er behov for genetablering af plantedækket, kan det foretages i perioden den 1. september til 30. september efter eventuel forudgående jordbehandling og/eller behandling med sprøjtemidler.

Endvidere kan plantedækket genetableres fra 15. april til 31. maj efter eventuel forudgående jordbehandling, men uden anvendelse af pesticider og gødning. Genetablering kan ske efter samme regler som etablering af plantedækket.

C.2 Vildt-og bivenlige tiltag på braklagte og udyrkede arealer

Det er tilladt på braklagte og udyrkede landbrugsarealer i perioderne 1. - 30. september og 15. april - 31. maj at iså vildt- og bivenlige arter. Eftersåning kan ske enten direkte i det eksisterende plantedække eller efter harvning eller pløjning. Uden for de nævnte perioder må plantedækket ikke pløjes eller fræses. Jordbearbejdning uden eftersåning er ikke tilladt.

Isåning af vildt- og bivenlige plantearter kan ske i hele eller dele af marken (f.eks. i striber).

Ved eftersåning med én eller flere plantearter må den enkelte planteart, f.eks. korn, højst eftersås med 25 % af normal udsædsmængde for den planteart, der anvendes (svarende til regler for frøblandinger, som anført ovenfor).

Vildtstriber

I perioderne 1. - 30. september og 15. april - 31. maj må der foretages jordbehandling (pløjning, harvning og lignende) med henblik på etablering af vildtstriber. Der må kun foretages jordbehandling i striberne, som tilsås med vildt- og bivenlige plantearter.

Vildtstriber kan bestå af enten 1. eller 2:

1. Plantearter, der normalt ikke anvendes til normal landbrugsproduktion (som f.eks. fodermarvkål, hjulkrone, honningurt, olieræddike og andre vildt- og bivenlige plantearter, men ikke stauderug) kan udsås i renbestand med normal udsædsmængde. Denne type vildtstriber må højst være 6 meter brede og det samlede areal må ikke overstige 10 % af den enkelte braklagte mark. Der skal være mindst 6 meter mellem hver stribe. Plantedækket i den øvrige del af marken må ikke ødelægges.
2. Plantearter, der normalt anvendes i landbrugsproduktion, som f.eks. majs, roer eller ærter, skal udsås i frøblandinger efter reglerne nævnt i C.1. Vildtstriber kan etableres både forår og efterår. Ved etablering om efteråret skal der anvendes vinterfaste plantearter.

Jordskokker

Jordskokker skal etableres i rækker med en afstand på mindst 2 meter eller i dobbeltrækker med en afstand på mindst 4 meter.

Rørgræs

Der kan i blandinger med andre plantearter plantes rørgræs (*Phalaris arundinacea*).

Vedplanter

Der må ikke sås eller plantes egentlige vedplanter (træer og buske).

2 meter striber og insektvolde på alle arealer

Af hensyn til vildtet kan plantedække undlades i en stribe af højst 2 meter rundt om det braklagte eller udyrkede areal. Striben må mekanisk holdes plantefri. Plantedække kan ikke undlades på arealer, der ligger nærmere end 5 meter fra søer, åbne vandløb, kystlinier samt beskyttede fortidsminder (f.eks. gravhøje).

Der kan hele året etableres insektvolde på braklagte og udyrkede landbrugsarealer. Insektvoldene må ikke være højere, end de kan pløjes væk igen.

Slåning kan undlades på vildtstriber og insektvolde, dog skal vedplanter holdes nede, se endvidere reglerne i afsnit C.3.

De ovenfor nævnte 2 meters barjordsstriber og insektvolde kan etableres på alle typer af støtteberettigede arealer. På dyrkede arealer kan der også være 2 meters striber med anden afgrøde (dog kun støtteberettigede plantearter) end hovedafgrøden. Dette kunne f.eks. være en to meters stribe med græs rundt om afgrøden. Sådanne striber og insektvolde betragtes som en del af marken med hovedafgrøden.

C.3 Slåning af plantedække på braklagte og udyrkede arealer

Braklagte arealer og landbrugsarealer, der ikke dyrkes skal vedligeholdes ved slåning mindst én gang hvert andet år i juli eller august. Desuden skal arealet holdes fri for opvækst af træer og buske. Hvis du har slået arealet i 2006, men ikke i 2007, skal du slå det i 2008.

Plantedækket må ikke slås i perioden fra 1. maj til 30. juni, undtagen i følgende tilfælde:

- Hvis der er fare for krydsbestøvning mellem arealerne og marker med frøafgrøder inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne. Plantedækket skal da slås inden blomstring efter anmodning fra den berørte frøavler
- Hvis der er behov for at bekæmpe flyvehavre, hejrearter, brændenælder, tidsler samt giftige ukrudtsarter, som f.eks. kæmpebjørneklo og vårbrandbæger
- Hvis plantedækket gennem hele foråret er holdt helt kort ved slåning med jævne mellemrum

Slåning kan derudover undlades på vildstriber og insektvolde, dog skal vedplanter holdes nede.

Når du slår plantedækket, bør du af hensyn til vildtet begynde på midten af arealet.

C.4 Mekanisk jordbehandling og midlertidig opbevaring

Braklagte og udyrkede arealer må ikke anvendes, så plantedækket fjernes eller ødelægges.

På arealer, hvor braklægning ophører den 31. august, må mekanisk jordbehandling først påbegyndes den 20. oktober. Dog kan et braklagt areal jordbehandles, tilsås og gødskes, men ikke sprøjtes, fra den 15. juli, hvis du sår en overvintrende afgrøde i efteråret, til høst det følgende år (herunder græs til efterfølgende afgræsning eller slæt), eller hvis du i efteråret tilplanter arealet med træer eller buske.

Et udyrket areal kan både jordbehandles, tilsås, gødskes og sprøjtes fra den 15. juli, hvis du sår en afgrøde i efteråret, til høst det følgende år (herunder græs til efterfølgende afgræsning eller slæt), eller hvis du i efteråret tilplanter arealet med træer eller buske.

Efterafgrøder kan ikke betragtes som overvintrende afgrøder. Efterafgrøder kan, efter reglerne for braklægning, først etableres på braklagte marker efter den 20. oktober og kan derfor ikke opfylde reglerne for lovpligtige efterafgrøder (6 %- eller 10 %-efterafgrøder).

Du må på braklagte og udyrkede arealer gerne dræne, planere og tilføre jord, sand og grus eller egentlige jordforbedringsmidler som f.eks. kalk. Plantedækket skal genetableres, så snart arbejdet med tilførslen er afsluttet.

Det er også tilladt, at du midlertidigt opbevarer jord, sand og grus fra din egen bedrift eller fra offentlige bygge- og anlægsprojekter. Den midlertidige opbevaring må ikke strække sig over mere end et år. Det er en betingelse, at du skriftligt underretter direktoratet inden den midlertidige opbevaring påbegyndes. Plantedækket skal genetableres, så snart den midlertidige opbevaring er slut. Udyrkede landbrugsarealer (ikke braklagte arealer), må anvendes til landbrugsmæssig opbevaring af halm, roer, kartofler og lignende. Opbevaringen må ikke strække sig over mere end et år.

C.5 Braklagte og udyrkede landbrugsarealer må ikke sprøjtes, gødes eller kunstvandes

På braklagte arealer og udyrkede landbrugsarealer må du ikke:

- anvende plantebeskyttelsesmidler, herunder kemiske midler til ukrudtsbekæmpelse. Du må dog anvende selektive midler, der anvendes med henblik på selektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo og selektive midler til bekæmpelse af flyvehavre under forudsætning af, at det øvrige plantedække ikke beskadiges
- tilføre mineralsk eller organisk gødning, herunder slam, spildevand og kompost,

- kunstvande.

På braklagte arealer gælder dette fra 1. oktober forud for ansøgningsåret til 31. august i ansøgningsåret. På landbrugsarealer, der ikke dyrkes, gælder reglerne hele året. På landbrugsarealer, der ikke dyrkes, kan der dog anvendes plantebeskyttelsesmidler fra 15. juli forud for etablering af en afgrøde til næste vækstsæson.

Gødning inficeret med smitsomme husdyrsygdomme og zoonoser

Den lokale fødevareregion kan godkende, at der i forbindelse med forebyggelse eller bekæmpelse af smitsomme husdyrsygdomme og zoonotiske infektioner udbringes gødning på braklagte arealer og landbrugsarealer, der ikke dyrkes. Nærmere oplysning fås hos din lokale fødevareregion.

C.6 Permanente græsarealer

Permanente græsarealer skal holdes plantedækket. Læs i [afsnit A.2](#) om definitionen på permanente græsarealer.

Et permanent græsareal **skal** slås mindst én gang hvert andet år i juli eller august. Hvis arealet er slået i 2006, men ikke er slået i 2007, skal det slås i 2008. Slåningen kan for permanente græsarealers vedkommende erstattes af afgræsning.

Andelen af permanente græsarealer skal opretholdes

Forholdet mellem permanente græsarealer og det totale landbrugsareal i Danmark, må ikke falde med mere end 10 %, sammenlignet med forholdet mellem permanent græs i 2003 og landbrugsarealet i 2005. Forholdet mellem permanente græsarealer og landbrugsarealet skal beregnes hvert år på basis af landbrugernes arealangivelser i ansøgningen om enkeltbetaling. Arealer med græs i 5 år eller mere, er permanente græsarealer. Det gælder også selvom arealet har været pløjet og straks igen udlagt med græs i perioden i løbet af perioden på 5 år.

Arealer, der, som følge af et tilsagn om tilskud om miljø- og økologiordning henligger som permanente græsarealer, indgår ligeledes i opgørelsen over permanente græsarealer, også selvom de har fået tildelt almindelige betalingsrettigheder som græs i omdrift, jf. [bilag E](#).

Fald på mere end 5 % i andelen af permanente græsarealer

Falder andelen med permanente græsarealer mere end 5 %, vil direktoratet med henblik på at modvirke yderligere fald kræve, at de landbrugere, der modtager støtte, skal søge tilladelse til at inddrage permanente græsarealer i omdriften. En tilladelse vil evt. være betinget af, at et tilsvarende areal udlægges med permanent græs.

Fald på mere end 10 % i andelen af permanente græsarealer

Falder andelen med permanente græsarealer mere end 10 %, vil landbrugere, der modtager støtte, og som råder over arealer, der er blevet inddraget til anden anvendelse, blive pålagt helt eller delvis at genetablere de permanente græsarealer, der er blevet inddraget. Alternativt kan landbrugere blive pålagt at udlægge tilsvarende arealer som permanente græsarealer.

Forpligtelsen til genetablering af permanente græsarealer vedrører de arealer, der er overgået til anden anvendelse inden for de seneste 24 måneder forud for datoen for indgivelse af ansøgning om støtte.

Landbrugere skal genomlægge en procentdel af det tidligere inddragne areal til permanente græsarealer eller udlægge et tilsvarende areal som permanente græsarealer.

Efter et pålæg om reetablering af permanente græsarealer, vil arealer blive betragtet som permanente græsarealer, allerede fra datoen for genomlægningen eller udlægningen som permanente græsarealer. Det betyder, at det pågældende græsareal vil være underlagt reglerne om tilladelse til ompløjning samt reglerne om genetablering allerede fra det første år, uanset at det kun har været dyrket i et år eller mere med græs. Disse arealer skal anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder i fem på hinanden følgende år fra tidspunktet for omlægningen.

Hvis det permanente græsareal, der er inddraget i omdriften, er blevet solgt/overdraget efter omlægningen, skal forpligtelsen til udlægning af et tilsvarende areal som permanent græs kun gælde, hvis salget/overdragelsen fandt sted efter den 7. maj 2004.

Reglerne om, at der under visse omstændigheder skal tilladelse til at inddrage permanente græsarealer i omdriften, og til at genetablere permanente græsarealer, omfatter ikke arealer, der som følge af et tilsagn under miljø- og økologiordninger henligger som permanente græsarealer. Se nærmere i bilag E.

Reglerne om, at der under visse omstændigheder skal tilladelse til at inddrage permanente græsarealer i omdriften, og kravet om at genetablere permanente græsarealer, omfatter ikke arealer, der som følge af et tilsagn til miljø- eller økologiordninger henligger som permanente græsarealer. Se nærmere i bilag E.

Bilag D. Tilladte og ikke-tilladte aktiviteter

D.1	Tilladte aktiviteter
D.2	Ikke-tilladte aktiviteter
D.3	Anvendelse af dyrkede arealer

Dette bilag beskriver, hvad du må foretage dig på de støtteberettigede arealer. Som hovedregel vil aktiviteter, der også kan finde sted ved normal dyrkning af marker, være tilladt. Som undtagelse kan midlertidige aktiviteter, som er uforenelige med normal dyrkning af markerne, også være tilladt

Braklagte arealer, udyrkede landbrugsarealer og græsarealer, herunder permanente græsarealer og græs i omdrift, kan i begrænset omfang anvendes til ikke-landbrugsmæssige formål. Udgangspunktet er, at arealerne ikke må ændre karakter fra at være landbrugsarealer. Hvis anvendelse til andre formål har en sådan karakter eller omfang, at arealets primære anvendelse er et andet end landbrug, er arealet ikke længere støtteberettiget. Desuden må arealet som hovedregel kun anvendes på en måde, der ikke medfører ødelæggelse eller fjernelse af plantedækket. Skader på plantedækket efter anvendelse skal straks udbedres.

D.1 Tilladte aktiviteter på braklagte og udyrkede landbrugsarealer samt græsarealer

Kortvarige aktiviteter

Aktiviteter i forbindelse med **kortvarige arrangementer** er tilladt. Eksempler på tilladte **kortvarige arrangementer**: Pløjestævner, traktortræk, udstillinger, parkeringsplads, bålplads, hundetræning, ridearrangementer, koncerter, sportsarrangementer, markeder, spejderlejre og lignende teltarrangementer.

Ved **kortvarige arrangementer af kortere varighed** forstås arrangementer, hvor hovedaktiviteten ikke overstiger 5 dage pr. sæson. Spejderlejre og lignende teltarrangementer kan være op til 9 dage pr. sæson. Udover hovedaktiviteten må der foregå forberedende og afviklende aktivitet, henholdsvis før og efter hovedaktiviteten.

Eksempler på **forberedende og afviklende** aktivitet er opsætning og nedtagning af telte, boder mv.

Ved hovedarrangement forstås den periode, hvor der er adgang for publikum/deltagere. For musikfestivaler omfatter hovedaktiviteten hele den periode, hvor en eventuel teltplads er åben for publikum.

Hvis arrangementet ikke varer længere end det nævnte antal dage, kan arrangementet finde sted uden yderligere godkendelse. Direktoratet kan efter en konkret vurdering undtagelsesvis godkende længerevarende arrangementer.

Længerevarende aktiviteter

Følgende længerevarende aktiviteter er tilladte:

- Udlejning til jagt og anden indtægtsgivende virksomhed, som er forenelig med dyrkning af markafgrøder.
- Privat ikke-organiseret ridning

- Trampestier
- Militære øvelser, arkæologiske udgravninger samt til- og frakørsel i forbindelse med offentlige arbejder, som foregår på landbrugsarealer
- Midlertidig opbevaring af jord, sand og grus fra egen bedrift eller offentlige bygge- og anlægsprojekter, hvis du på forhånd skriftligt underretter direktoratet. Opbevaringen må ikke strække sig over mere end et år.
- Udyrkede landbrugsarealer (ikke braklagte arealer), må anvendes til landbrugsmæssig opbevaring af halm, roer, kartofler og lignende. Opbevaringen må ikke strække sig over mere end et år.

Det er ansøgers ansvar, at reglerne om krydsoverensstemmelse til enhver tid er overholdt.

D.2 Ikke-tilladte aktiviteter på braklagte og udyrkede landbrugsarealer samt græsarealer

Eksempler på aktiviteter, der ikke er tilladt:

- Maskindemonstrationer i forretningsmæssigt øjemed
- "Markrace"
- Etablering af motorbane, landingsbane og lignende
- Etablering af befæstede stier og veje
- Opbevaring af f.eks. træ, tømmer, brænde, biler, maskiner, skrot, byggematerialer og byggeaffald
- Forberedende aktiviteter i forbindelse med byggeri, råstofindvinding og andet, f.eks. fjernelse af muldlag

Braklagte arealer må i udtagningsperioden ikke anvendes til nogen former for landbrugsaktivitet, herunder til græsning, høslæt eller oplagring af f.eks. halm, dybstrøelse, kompost eller roekuler.

D.3 Anvendelse af dyrkede arealer

Dyrkede arealer (bortset fra græsmarker) kan benyttes til længerevarende arrangementer efter hovedafgrøden er høstet. F.eks. kan en mark, som anmeldes med helsædkorn med udlæg, anvendes til længerevarende arrangementer efter helsæden er høstet.

Bilag E. Enkeltbetaling og miljøordninger

E.1	Nedsættelse af tilskud som følge af dobbeltbetaling
E.2	Udtagning af arealer med MVJ-tilsagn
E.3	Undtagelse for opretholdelse af permanente græsarealer
E.4	Efterafgrøder

Dette bilag orienterer dig om reglerne om dobbeltbetaling og særlige forhold om udtagning af arealer med tilsagn om tilskud til miljøordninger (fx MVJ-tilsagn) samt reglerne om retablering af permanente græsarealer, der har været omfattet af et miljøordningstilsagn, eller et tilsagn om økologitilskud, omlægning til økologisk jordbrug eller miljøbetings tilskud

E.1 Nedsættelse af tilskud som følge af dobbeltbetaling

Har du søgt om MVJ-tilsagn eller andre miljøordninger efter 23. september 2004, vil tilskuddet til miljøordningerne ikke blive nedsat. Tilskudssatserne for disse tilsagn er allerede tilpasset enkeltbetalingsordningen, således at der ikke kan forekomme dobbeltbetaling.

Har du fået almindelige betalingsrettigheder på grundlag af et areal med permanent græs som følge af tilsagn om MVJ-tilskud nedsætter direktoratet i visse tilfælde de årlige udbetalinger, Det samme gælder, hvis du ved producentskifte er indtrådt i et tilsagn, på grundlag af hvilket, der i 2005 er tildelt almindelige betalingsrettigheder til et areal med permanent græs.

Nedsættelsen af tilskuddet finder kun sted, hvis arealet i 2005 var omfattet af en af følgende MVJ-ordninger:

- Udtagning af agerjord
- Ændret afvanding, når arealet forud for tilsagnsperioden var agerjord
- Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer, når arealerne forud for tilsagnsperioden var agerjord eller udlagt med højværdiafgrøder, så som frøgræs og rodfrugter
- Etablering af vådområder, når arealet forud for tilsagnsperioden var agerjord eller udlagt med frøgræs eller højværdiafgrøder, eller
- Ekstensive randzoner på niveau 2

MVJ-tilskuddet vil hvert år blive nedsat med et beløb, der svarer til basisværdien af en almindelig betalingsrettighed minus værdien af en betalingsrettighed for permanent græs. Nedsættelse af værdien af betalingsrettighederne kan dog ikke overstige MVJ tilskuddet,

I 2008 forventes nedsættelsen at blive ca. 1813 kr. pr. hektar. I perioden fra 2009-2012 vil nedsættelsen blive mindre, fordi der i denne periode gradvis sker en udligning af værdien af de forskellige typer betalingsrettigheder, således at værdien af disse i 2012 er den samme jf. [afsnit 5.3](#).

Nedsættelse af MVJ-tilskud gælder kun i den resterende del af tilsagnsperioden for MVJ-tilskuddet dog senest til 2012, hvor basisværdien af betalingsrettighederne vil være ens for de to typer rettigheder.

Eksempel

Landbruger A har fået almindelige betalingsrettigheder til et areal med permanent græs, fordi arealet var med permanent græs i 2003 pga. et MVJ-tilsagn.

Arealet er fra 1. sept. 2004 omfattet af et nyt MVJ-tilsagn om miljøvenlig drift af græs- og naturarealer, som følge af en ansøgning, der er indsendt i april 2004. Da ansøgningen om MVJ-tilsagn er indsendt før 23. sept. 2004 bliver MVJ-tilskuddet i 2008 nedsat.

Nedsættelsen svarer til forskellen mellem værdien af en almindelig betalingsrettighed med basisværdien i 2008 på ca. 2.313 kr. og en almindelig betalingsrettighed tildelt på grundlag af arealer med permanent græs med basisværdi på ca. 500 kr. Nedsættelsen af tilskuddet bliver således på 1.813kr. 2.313 kr.- 500 kr. = 1.813 kr.

Hvis du har fået nedsat værdien af betalingsrettigheder i stedet for at få nedsat MVJ-udbetalingerne, kan du, når MVJ-tilsagnet udløber, søge om forhøjelse af værdien af disse betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Se [afsnit 7.2](#) om omstrukturingsprogrammet vedr. MVJ.

E.2 Udtagning af arealer med tilsagn om tilskud til miljøordninger

Opmærksomheden henledes på, at udtagningspligten er bortfaldet i 2008 – [se bilag B](#).

Hvis du har tilsagn om tilskud til miljøordninger med udtagningsforpligtelse, og du har søgt om tilsagnet efter 28. juni 1995, kan du også i 2008 søge støtte efter enkeltbetalingsordningen til disse arealer på grundlag af udtagningsrettigheder. Du skal så være opmærksom på, at der ikke udbetales tilskud til arealerne i de år, hvor de udtages under enkeltbetalingsordningen. Dette gælder dog ikke for braklagte randzoner, som kan modtage begge dele.

Et areal, der er udtaget under en miljøordning, vil kunne anvendes til udtagning med støtte på grundlag af udtagningsrettigheder under enkeltbetalingsordningen, uanset at arealet står under vand, eller på anden måde ikke opfylder betingelserne for støtteberettigede arealer, hvis betingelserne for tilsagnet er opfyldt. I dette tilfælde er du ikke forpligtet til at overholde enkeltbetalingsordningens krav til plantedække, vedligeholdelse mv.

Vær opmærksom på, at arealet skal adskilles fysisk, hvis kun en del af det under miljøordningen udtagne areal anvendes til udtagning under enkeltbetalingsordningen. Manglende overholdelse vil medføre at tilskuddet til miljøordningen for hele tilsagnsarealet med udtagning bliver 0 kr. Reglerne for fysisk adskillelse kan du finde i [afsnit A.1](#). Bemærk dog, at sprøjtning ikke må anvendes på arealer med tilsagn om tilskud til miljøordninger.

Eksempel

Landbruger B har i 2004 fået tilsagn om tilskud til etablering af vådområder med forpligtelse til udtagning. En del af arealet er nu en sø. Hele arealet inklusiv søen kan udtages med støtte på grundlag af udtagningsrettigheder, men der vil så ikke blive udbetalt MVJ-støtte til arealet.

Der er udtagningsforpligtelse i følgende typer af tilsagn om tilskud til miljøordninger:

- Udtagning af agerjord
- Udtagning af græsarealer uden for omdriften
- Miljøvenlig drift af græs- og naturareal med forpligtelse til udtagning af produktion
- Etablering af vådområder med forpligtelse til udtagning af produktion.

- Braklagte randzoner

Udover ovennævnte ordninger med udtagningspligt er der for nogle typer tilsagn ikke noget i forpligtelserne, der forhindrer, at et areal anvendes til udtagning:

Det gælder for følgende foranstaltninger:

- Nedsættelse af kvælstoftilførslen
- Dyrkning uden brug af plantebeskyttelsesmidler
- Sprøjtefrie randzoner
- Ekstensive randzoner

Anvender du udtagningsrettigheder til disse arealer, udbetales der ikke tilskud til miljøordninger. Det gælder dog ikke, hvis arealet dyrkes med non-foodafgrøder med en tilhørende N-norm.

I visse tilsagn kan forpligtelserne stride imod, at et areal udtages under enkeltbetalingsordningen. Hvis disse arealer alligevel anvendes hertil, bortfalder tilsagnet om tilskud til miljøordningerne og tidligere udbetalte tilskud skal betales tilbage. Hvis du er i tvivl om, hvad der gælder for dit tilsagn, kan du kontakte [Miljøkontoret i direktoratet](#).

E.3 Undtagelse for opretholdelse af permanente græsarealer

Tilsagn om tilskud til miljøordninger

Arealer, der i henhold til et tilsagn om tilskud til miljøordninger er udlagt som permanente græsarealer, kan inddrages i omdriften efter tilsagnets udløb uden krav om forudgående godkendelse eller evt. påbud om retablering efter enkeltbetalingens almindelige regler. Det skal angives på førstkommende ansøgning om enkeltbetaling efter tilsagnets udløb, om arealet inddrages i omdriften. Bliver arealet ikke inddraget i omdriften i dette tidsrum, gælder de samme regler omkring inddragelse i omdriften, krav om retablering mv. for dette areal som for alle andre permanente græsarealer.

Vær opmærksom på, at for arealer beliggende i Natura-2000 områder, skal visse driftsændringer anmeldes til kommunen inden arealet kan genopdyrkes eller gødningen genoptages.

Økologi

Et permanent græsareal på bedrifter, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, kan i tilsagnsperioden inddrages i omdrift igen uden at være omfattet af kravet om evt. forudgående tilladelse eller evt. påbud om retablering. Reglen gælder, hvis arealet er omfattet af tilsagn om økologitilskud, omlægning til økologisk jordbrug, og miljøbetinget tilskud.

Efter udløb af tilsagnsperioden kan arealet frem til den førstkommende ansøgningsfrist for enkeltbetalingen inddrages i omdriften uden ansøgning herom og uden genetableringspligt. Hvis arealet ikke er inddraget i omdriften ved den første ansøgningsfrist, så gælder de almindelige regler om inddragelse af permanente græsarealer i omdriften, herudover evt. krav om retablering for dette areal. Hvis du ophører med økologisk autorisation inden tilsagnsperiodens udløb, så gælder det tilsvarende, at du har mulighed for at inddrage arealet i omdriften frem til førstkommende ansøgningsfrist. Se bilag C.

Bilag F. Regler for hamp

F.1	Muligheder for støtte til hamp
F.2	Generelle betingelser for dyrkning af hamp

I dette bilag beskrives reglerne for enkeltbetaling for arealer, hvor der dyrkes hamp

F.1 Muligheder for støtte til hamp

Fremover kan du få enkeltbetaling på grundlag af arealer med hamp uden at indgå en kontrakt. Det gælder også arealer med hamp bestemt til brug på din egen bedrift (fx vildtager) eller til afsætning på det frie marked. Udbetaling af enkeltbetaling sker ved anvendelse af almindelige betalingsrettigheder.

Energiafgrøder

Du kan ud over enkeltbetaling på grundlag af betalingsrettigheder endvidere få støtte under ordningen dor energiafgrøder. Kontrakten vedr. energiproduktion skal være indgået og modtaget i direktoratet senest på ansøgningsfristen for enkeltbetaling i dyrkningsåret, jf. vejledningen om energiafgrøder.

F.2 Generelle betingelse for dyrkning af hamp

Endvidere skal følgende betingelser være opfyldt uanset om hampen dyrkes med kontrakt eller ej:

- Du skal have en tilladelse for at dyrke hamp i Danmark. Ansøgning om godkendelse til at dyrke hamp skal sendes til Plantedirektoratet. Vejledning og ansøgningsskema findes på www.pdir.dk eller fås ved henvendelse til Plantedirektoratet.
- Udsædsmængden og sorten for hamp skal oplyses i forbindelse med ansøgning om godkendelse til dyrkning af hamp.
- Der må kun udsås frø af godkendte sorter. Udsæd til dyrkning af hamp skal være certificeret.
- Du skal senest 30. juni indsende de certificeringsmærkesedler fra frøpakningerne til Direktoratet for FødevarerErhverv. Overholdes denne frist ikke udbetales hverken enkeltbetaling eller energistøtte.

Hamp må ikke høstes før 10 dage efter blomstringens afslutning.

Bilag G. Kontrol og sanktion

G.1	Kontrol af støttebetingelser
G.2	Sanktion
G.3	Uberettiget udbetalt støtte
G.4	Klagemulighed

Dette bilag beskriver hvordan og hvorfor, der bliver foretaget kontrolbesøg hos et udsnit af ansøgerne. Der bliver udført en administrativ og fysisk kontrol i forbindelse med behandling af ansøgningerne og udbetaling af enkeltbetaling og produktionsafhængig støtte. Se i øvrigt retsgrundlaget bagerst.

G.1 Kontrol af støttebetingelser

Direktoratet udfører en administrativ og fysisk kontrol i forbindelse med enkeltbetalingsordningen. Formålet med kontrollen er, at sikre at reglerne for udbetaling af direkte landbrugsstøtte er overholdt.

Den administrative kontrol sker på grundlag af din indsendte ansøgning gennem almindelig sagsbehandling.

Den fysiske kontrol udføres på et repræsentativt udsnit af alle årets ansøgninger. Kontrollen udføres af Plantedirektoratet og Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i Foulum (DJF) under Århus Universitet.

DJF har mulighed for at foretage en teleopmåling af dine landbrugsparceller på baggrund af aktuelle satellitfotos. Hvis arealafvigelsen konstateret i forbindelse med teleopmålingen er begrænset og ikke medfører en sanktion, kan **Direktoratet for FødevarerErhverv** sende teleopmålingsresultatet i høring og herefter lægge din eventuelle accept af opmålingsresultatet til grund for afgørelsen. Hvis du ikke kan acceptere telemålingsresultatet, vil Plantedirektoratet foretage en ny kontrolopmåling af de landbrugsparceller, hvor der er konstateret arealafvigelser.

Ved et fysisk kontrolbesøg fra Plantedirektoratet vil der typisk ske opmåling af dine landbrugsparceller ved hjælp af GPS-opmålingsudstyr eller ortofotos. Udover opmåling, kontrollerer Plantedirektoratet også, at øvrige betingelser for udbetaling af støtte er overholdt. Kontrolbesøg foretages uanmeldt eller med kort varsel.

Under et kontrolbesøg har du pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres. Kan en kontrol ikke gennemføres på grund af forhold, der tilskrives dig, vil din ansøgning blive afvist. Hvis du som ansøger ikke selv kan være til stede under kontrollen, er det dit ansvar at finde en stedfortræder. Det gælder også, hvis du er borte fra bedriften i en længere periode.

Kontrolløren udarbejder en kontrolrapport under kontrolbesøget. Kontrolløren kan ikke udtale sig om, hvorvidt noterede forhold på bedriften vil medføre sanktion eller ej.

I de tilfælde, hvor kontrollen har givet anledning til bemærkninger, sendes kontrolrapporten til dig. Du har derefter mulighed for at give kommentarer til kontrolrapportens indhold. Kontrolrapporten vil derefter sammen med dine eventuelle bemærkninger blive sendt til Direktoratet for FødevarerErhverv, der træffer den endelige afgørelse.

Landbrugsparceller

Både den administrative og fysiske kontrol tager udgangspunkt i dine landbrugsparceller. En landbrugsparcel er et sammenhængende jordstykke, hvorpå én landbruger dyrker én afgrødegruppe.

Afgrødegrupper:

Der er følgende fire afgrødegrupper:

- Dyrkede/udyrkede arealer inklusive permanente græsarealer samt udtagne arealer
- Arealer med proteinafgrøder
- Arealer med energiafgrøder
- Arealer med stivelseskartofler

Det vil sige, at hvis du fx har 2 sammenhængende marker i en markblok med henholdsvis korn og græs, så udgør de tilsammen én landbrugsparcel. Hvis markerne i en markblok danner grundlag for forskellige støtteordninger, så anses marker med samme støtte for én afgrødegruppe. Det vil sige, at hvis du i en markblok har to marker, hvor du søger om energistøtte til den ene mark, så udgør markerne hver sin landbrugsparcel. I fællesskemaet har du mulighed for at angive, hvilke af dine marker, der tilsammen danner en landbrugsparcel.

Eksempel på parcelinddeling af marker beliggende i samme markblok

<u>Mark 1</u> Vårbyg (Parcelnr. 1)	<u>Mark 2</u> Fodersukkerroer (Parcelnr. 1)	<u>Mark 3</u> Ærter med Proteinstøtte (Parcelnr. 2)
<u>Mark 1a</u> Udyrket (Parcelnr. 1)		

Parcelnr. 1: Mark 1, 1a og 2 tilhører alle samme afgrødegruppe under enkeltbetalingsordningen.

Parcel nr. 2: På mark nr. 3 søges der både om støtte efter enkeltbetalingsordningen og om proteinstøtte. Marken tilhører derfor en selvstændig afgrødegruppe.

G.2 Sanktion

På arealrelaterede støtteordninger beregnes en sanktion som udgangspunkt på baggrund af forskellen mellem det areal, der er anmeldt i ansøgningen, og det areal, der kan godkendes (fastslået areal).

Sanktionen beregnes hver for sig på henholdsvis enkeltbetalingsordningen og på hver af støtteordningerne: proteinafgrøder, energiafgrøder og stivelseskartofler. I Sanktionen på enkeltbetalingsordningen medtages alle arealer, hvortil der udbetales enkeltbetalingsstøtte, dvs. også arealerne med protein- og energiafgrøder.

Manglende anmeldelse af landbrugsarealer kan dog medføre en sanktion på alle disse støtteordninger samt handyrpræmier og præmier til moderfår.

Enkeltbetalingsordningen

Hvis der i en ansøgning om enkeltbetaling er forskel mellem de betalingsrettigheder en landbruger råder over og det anmeldte areal, beregnes enkeltbetalingen på grundlag af den mindste af disse størrelser.

Arealer, hvortil du ikke har betalingsrettigheder, og hvortil du derfor ikke ville kunne opnå støtte, indgår ikke i beregningen af en evt. arealafvigelse.

Hvis du har anmeldt et større areal, end du har betalingsrettigheder til, og der konstateres afvigelser, beregnes arealafvigelsen som forskellen mellem de anmeldte betalingsrettigheder og det areal, der opfylder betingelserne for udbetaling af støtte. Støtten for det reducerede areal beregnes på grundlag af gennemsnitsværdien pr. ha af betalingsrettighederne for det samlede anmeldte areal.

Eksempel: Afvigelse mellem areal og antal betalingsrettigheder

Landbruger A anmelder 20 ha dyrket areal i Ansøgning om enkeltbetaling. A råder over 19 almindelige betalingsrettigheder svarende til 19 ha ved ansøgningsfristen.

Ved kontrol viser det sig, at det fastslåede areal kun udgør 18 ha. Da A kun råder over 19 almindelige betalingsrettigheder beregnes sanktionen på grundlag af en arealafvigelse på 19 ha – 18 ha = 1 ha.

Landbruger A råder over følgende 19 rettigheder med en samlet værdi på 40.100 kr.

18 Almindelige rettigheder á 2200 kr. = 39.600 kr.

1 Almindelig rettighed á 500 kr. = 500 kr.

Til brug for beregning af støttebeløbet beregnes gennemsnittet af de 19 anmeldte rettigheder til 2.111 kr./ha.

Støttebeløbet til udbetaling kan herefter beregnes til 18 ha * 2.111 kr./ha. = 37.998 kr.

Sanktionen udgør 2 ha. Værdien af sanktionen beregnes til 2 ha * 2.111 kr./ha. = 4.222 kr.

Landbruger A får i alt udbetalt 33.776 kr.

Hvis du ikke som minimum har anmeldt et areal, der svarer til størrelsen af dine udtagningsrettigheder, vil forskellen også blive betragtet som en arealafvigelse, der medfører en sanktion. Bemærk i denne forbindelse, at en manglende levering af non-food afgrøder betragtes som en arealafvigelse på landbrugsparceller med non-food afgrøder

.I 2008 kan du udnytte udtagningsrettigheder på både dyrkede og udyrkede arealer. Det eneste krav er, at arealet kan anvendes til udtagning. Du kan læse mere om reglerne vedr. udtagning i [bilag B](#). Hvis du ikke råder over tilstrækkelige arealer der kan udtages, vil en manglende udnyttelse af dine udtagningsrettigheder blive betragtet som en arealafvigelse.

Den samlede afvigelse i forbindelse med enkeltbetalingsordningen er således summen af det manglende udtagne areal, den manglende non-food levering omregnet til areal og en eventuel arealafvigelse på størrelsen af de øvrige anmeldte arealer.

Der beregnes en sanktion på grundlag af arealafvigelsen, herunder evt. manglende udtagning. Det samlede støttebeløb for den arealbaserede del af enkeltbetalingen reduceres på grundlag af den beregnede sanktion. Der vil kun blive udnyttet et antal betalingsrettigheder, der svarer til størrelsen af de fastslåede arealer.

Ordninger med særlig støtte til energi- og proteinafgrøder

For disse ordninger beregnes afvigelserne på grundlag af forskellen mellem de anmeldte og fastslåede arealer med den pågældende afgrøde. For energiafgrøder omregnes en manglende levering af energiafgrøder endvidere til en arealafvigelse på landbrugsparcellerne med energiafgrøder.

En afvigelse mellem det fastslåede og anmeldte areal medfører følgende sanktioner:

Fra 0 til 3 % (dog højst 2 ha). Det anmeldte areal nedsættes så det svarer til det fastslåede areal. Der ydes støtte til det fastslåede areal uden sanktion.

Fra 3 % eller over 2 ha, men højst 20 %. Det fastslåede areal nedsættes med det dobbelte af afvigelsen til det sanktionerede areal, som danner grundlag for udbetaling af støtte.

Mere end 20 %. Støtten bortfalder indenfor afgrødegruppen.

Eksempel: Sanktion for manglende udnyttelse af udtagningsrettigheder

Landbruger A anmelder 20 ha dyrket areal i ansøgning om enkeltbetaling som permanent græs på arealer der ikke kan udtages, da disse arealer i 2003 havde status af permanent græs. A råder over 18 almindelige betalingsrettigheder og 2 udtagningsrettigheder svarende til i alt 20 ha ved ansøgningsfristen. Det støtteberettigede areal fastslås til 20 ha.

Da landbruger A ikke har anmeldt arealer, der kan anvendes til udnyttelse af udtagningsrettigheder medfører dette en arealafvigelse på 2 ha. Han får udnyttet de 18 almindelige rettigheder. Da arealafvigelsen er over 3%, medfører dette en sanktion på 4 ha. Landbruger A får dermed udbetalt støtte for 14 ha.

Store afvigelser for det samlede anmeldte areal i forbindelse med enkeltbetalingsordninger samt støtte til energi- og proteinafgrøder

Hvis der konstateres store afvigelser mellem det anmeldte og det fastslåede areal, vil det medføre afslag på ansøgningen. Hvis en konstateret afvigelse udgør mere end 30 % af den samlede ansøgning, vil det således medføre afslag på ansøgningen. Ved en konstateret afvigelse på mere end 50 % sker der desuden udelukkelse af støtte i fremtidige ansøgninger.

Forskel mellem anmeldt og fastslået areal:

Mere end 30 % forskel på det samlede areal

Hvis der konstateres en forskel på over 30 % mellem det fastslåede og anmeldte areal, får du afslag på ansøgningen om enkeltbetaling. Bemærk, at afvigelsen beregnes i forhold til det samlede areal og ikke for de enkelte afgrødegrupper.

Mere end 50 % forskel på det samlede areal

Hvis der konstateres en forskel på over 50 % mellem det fastslåede og anmeldte areal, får du afslag på ansøgningen om enkeltbetaling. Du udelukkes også i fremtidige udbetalinger i op til 3 år, for et beløb svarende til forskellen mellem det fastslåede og anmeldte areal. Beløb modregnes i alle dine direkte betalinger i op til 3 år, indtil beløbet er fuldt opkrævet. Efter 3 år bortfalder kravet.

Forsætlige afvigelser i forbindelse med enkeltbetalingsordningen samt støtte til energi- og proteinafgrøder

Hvis afvigelserne skyldes forsætlige (bevidste) forhold, bortfalder hele den støtte, landbrugeren ville være berettiget til efter den berørte støtteordning det pågældende år.

Hvis det forsætlige forhold indebærer en afvigelse på over 20 % i forhold til det samlede fastslåede areal, vil landbrugeren blive udelukket fra at modtage støtte, på et beløb, der svarer til forskellen mellem det fastslåede og det anmeldte areal. Dette beløb vil blive modregnet i alle de direkte betalinger, der kommer til udbetaling de følgende 3 år, indtil den fulde modregning har fundet sted. Efter 3 år bortfalder kravet.

Ordning med støtte til arealer med stivelseskartofler

Afvigelsen beregnes som forskellen mellem det anmeldte areal og det fastslåede areal med stivelseskartofler.

Beregning af sanktion for stivelseskartofler

Forskel mellem anmeldt og fastslået areal med stivelseskartofler

Det anmeldte areal er mere end 10 % større end det fastslåede areal:

Produktionsafhængig støtte til stivelseskartofler nedsættes med det dobbelte af den konstaterede forskel

Forsætlige afvigelser i forbindelse med støtte til stivelseskartofler

Hvis afvigelserne ved stivelseskartofler skyldes forsætlige forhold, bortfalder hele støtten for stivelseskartofler det pågældende år.

Derudover udelukkes landbrugeren fra at modtage støtte til stivelseskartofler de kommende år, svarende til det beløb, som støtten blev nedsat med det første år, hvor den forsætlige overanmeldelse blev konstateret.

Anmeldelse af alle marker

Landbrugeren skal i ansøgningen om enkeltbetaling anmelde alle landbrugsarealer, herunder de marker der ikke søges støtte til. Arealerne skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse. Hvis arealet af de ikke-anmeldte landbrugsarealer overstiger 3 % af det anmeldte areal, vil landbrugeren blive pålagt en sanktion, der vil medføre nedsættelse af al direkte støtte, der udbetales til landbrugeren det pågældende år. Støtten nedsættes med op til 3 % alt afhængig af, hvor stor den manglende anmeldelse er i forhold til det anmeldte areal.

G.3 Uberettiget udbetalt støtte

Hvis det i forbindelse med en kontrol konstateres, at der er tildelt betalingsrettigheder på et forkert grundlag, kan disse betalingsrettigheder blive inddraget til den nationale reserve. Uberettiget udbetalt støtte skal tilbagebetales med tillæg af rente efter rentelovens bestemmelser, dog mindst 50 kr.

Bøder

Direktoratet kan give bøder for overtrædelse af enkeltbetalingsordningens nationale bestemmelser. Hvis direktoratet forelægger ansøger en bøde, og ansøger ikke vil erkende overtrædelsen og betale

bøden, sender direktoratet sagen videre til politiet til retslig forfølgelse. Sagen bliver herefter afgjort ved domstolene.

Direktoratet bruger bøder, hvis ansøger:

- ikke yder den nødvendige bistand ved kontroleftersyn,
- ikke senest den 1. oktober, oplyser direktoratet, om ekspropriation eller rådighedsberøvelse på ekspropriationslignende vilkår, der finder sted senest den 1. september samme år, og som betyder, at betingelserne for støtte ikke er opfyldt, eller senest ved rådighedsperiodens udløb oplyser direktoratet om tilsvarende indgreb, der finder sted efter den 1. september.

Strafferet

For enkeltbetalingsordningen gælder, at hvis der konstateres overtrædelser af strafferetslige forhold, som f.eks. bedrageri eller dokumentfalsk, anmelder direktoratet sagen til politiet. Strafbare forhold vil normalt medføre udelukkelse fra enkeltbetalingsordningen.

G.4 Klagemulighed

Du har mulighed for at klage over direktoratets afgørelse til [Fødevareministeriets departement](#). Klagefristen er 4 uger fra den dag du modtager vores afgørelse.

Ordliste

Afvigelser	Arealafvigelse mellem det anmeldte areal i ansøgningen og det fastslåede areal.
Agerjord	Arealer, der dyrkes med afgrøder, og arealer, der er udtaget eller holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand, samt arealer i væksthuse og under permanent eller midlertidig overdækning.
Aktiv landbruger	En person der udøver en landbrugsaktivitet.
Anmeldt areal	Det areal, der anmeldes i ansøgningen om enkeltbetaling i markplanen på fællesskemaets side 3.
Basisværdi	Den arealbaserede værdi af en betalingsrettighed. Dvs. værdien pr. hektar eksklusiv kvæg-, mælke- og individuelt sukkertillæg.
Bedrift	Alle de produktionsenheder, som landbrugeren driver i Danmark.
Betalingsrettighed	En betalingsrettighed udnyttes i de fleste tilfælde med en hektar støtteberettiget areal. Nogle betalingsrettigheder udnyttes med en mindre del, som eksempelvis 0,5 hektar støtteberettiget areal.
Braklagt areal	Areal under 0,1 ha, som er udtaget af produktion, og som opfylder betingelserne for udnyttelse af udtagningsrettigheder.
Cross Compliance	Krydsoverensstemmelse.
Direkte støtte	Direkte støtte er direkte betalinger til landmanden fra følgende ordninger: enkeltbetalingsordningen, protein- og energiafgrøder, stivelseskartofler, handyr og moderfår.
Enkeltbetalingsordning	Betegnelse for den nye støtteordning efter landbrugsreformen.
Fastslået areal	Det areal, der opfylder betingelserne for støtte.
Flerårige kulturer	Artiskokker, asparges, rabarber, hindbær, brombær, morbær, loganbær, ribs, solbær, stikkelsbær, tranebær, blåbær og andre frugter af slægten Vaccinium.
GLM	God landbrugs- og miljømæssig stand, se bilag C
Graduering	Alle direkte støttebeløb nedsættes med 3 % i 2005, 4 % i 2006 og 5 % i hvert af årene fra 2007 til og med 2012.
Græsarealer	Agerjord til græsproduktion (tilsåede eller naturlige). Græsarealer omfatter permanente græsarealer.
Husdyrpræmier	Omfatter i denne vejledning handyrpræmier og præmie for moderfår.
Krydsoverensstemmelse	Overholdelse af nationale bestemmelser, vedrørende folke-, plante- og dyresundhed, miljø, dyrevelfærd samt god landbrugs- og miljømæssig stand som betingelse for støtte. Den engelske betegnelse er cross compliance.
Kvægtillæg	Tillæg til betalingsrettighedens basisværdi. Tillægget beregnes på grundlag af husdyrpræmierne i referenceperioden 2000-2002.
Landbruger	En fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning heraf, der udøver landbrugsaktivitet.
Landbrugsareal	Det samlede areal med agerjord, permanent græs og permanente afgrøder.
Landbrugsparcel	En landbrugsparcel er et sammenhængende jordstykke, hvorpå én landbruger dyrker én afgrødegruppe. Det vil sige, at hvis du har 2 sammenhængende marker i en markblok med henholdsvis korn og græs, så udgør de tilsammen én landbrugsparcel.
Landbrugsaktivitet	Produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder

	høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål eller bevarelse af jord i god landbrugs- og miljømæssig stand.
Miljøordninger	Samlet betegnelse for ordningerne: Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ), Miljøvenlig drift af vådområder, pleje af græs- og naturarealer og braklagte randzoner.
MVJ-tilskud	Tilskud under ordningen Miljøvenlige Jordbrugsforanstaltninger.
Mælketillæg	Tillæg til betalingsrettighedens basisværdi. Tillægget er beregnet på grundlag af mælkeknoten pr. 31. marts 2005.
Naturareal	Udyrket areal med krat, busk, lyng og siv eller anden vådbundsplante.
Non-food	Afgrøder, som dyrkes på udtagne arealer, som ikke primært anvendes til foder eller fødevarer, og som overholder de nærmere betingelser herfor.
Ortofoto	Luftfotografier af arealer med markblokke.
Permanente afgrøder	Kulturer uden for omdriften, bortset fra permanente græsarealer, som dyrkes i fem år eller længere og giver udbytte i flere år, herunder planteskoler, dog ikke flerårige kulturer og planteskoler med flerårige kulturer.
Permanent græsareal	Areal, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, hvad enten der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været holdt uden for bedriftens omdrift i mindst 5 år.
Produentskifte	Overdragelse ved salg eller forpagtning af en hel bedrift.
SK	Storkreaturer.
Støtteberettiget hektar	Ethvert landbrugsareal på bedriften, der er udlagt som agerjord og permanente græsarealer, undtagen arealer med permanente afgrøder eller skov, eller arealer, som ikke anvendes til landbrugsaktiviteter.
Særlige Betalingsrettigheder	Betalingsrettigheder uden jordtilliggende. Tildeles på basis af husdyrpræmierne i referenceperioden 2000 – 2002 og mælkeknoten pr. 31. marts 2005.
Sukkertillæg	Der er to former for sukkertillæg: 1. Det generelle sukkertillæg forøger basisværdien af alle betalingsrettigheder på nær betalingsrettigheder tildelt på grundlag af permanent græs. 2. Det individuelle sukkertillæg fordeles på alle betalingsrettigheder undtagen udtagningsrettigheder i form af et sukkermærke. Ansøgningen om dette tillæg skete i 2006.
Tillægsstøtte	Efterbetaling af gradueringsbeløb, dog maksimum 250 euro.
Udyrkede landbrugsarealer	Landbrugsarealer, der ikke dyrkes. Landbrugsarealer, hvor der ikke er nogen form for produktion.
Udtagne arealer	Arealer, der opfylder forpligtelserne for udnyttelse af udtagningsrettigheder og som er under 0,1 ha.
Vedvarende græs	Arealer med græs i 5 år eller mere, der ikke er pløjet i 5 års perioden. Bemærk, at vedvarende græs ikke er det samme som permanent græs. Arealer med permanent græs kan ifølge enkeltbetalingsordningen pløjes i løbet af 5-årsperioden, hvis de igen tilsås med græs eller anden grøntfoder. Begrebet vedvarende græs anvendes ikke i forbindelse med enkeltbetalingsordningen.

Økologiordninger	Fælles betegnelse for tilskud til omlægning til økologisk jordbrugsproduktion (OM) og miljøbetings tilskud (MB).
-------------------------	--

Retsgrundlag

De væsentligste EU-regler for ordningen om enkeltbetaling

- Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 med senere ændringer om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik og ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere.
- Kommissionens Forordning (EF) nr. 795/2004 af 21. april 2004 med senere ændringer om gennemførelsesbestemmelser til enkeltbetalingsordningen i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003
- Kommissionens forordning (EF) nr. 796/2004 af 21. april 2004 med senere ændringer om gennemførelsesbestemmelser vedrørende krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003
- Kommissionens forordning (EF) nr. 1973/2004 af 29. okt. 2004 med senere ændringer om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 for så vidt angår støtteordningerne i henhold til afsnit IV og IVa i nævnte forordning og anvendelse af udtagne arealer til produktion af råvarer.

Danske retsregler

- Lovbekendtgørelse nr. 297 af 28. april 2004 af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1598 af 19 december 2007 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen
- Bekendtgørelse nr. 21 af 21 januar 2008 om krydsoverensstemmelse
- Bekendtgørelse nr. 1515 af 22. december 2004 om afgrøder, dyrket på udtagne arealer til fremstilling af produkter, som ikke primært er bestemt til fødevarer eller foder.
- Bekendtgørelse nr. 1416 af 11 december 2007 om støtte til dyrkning af energiafgrøder.
- Bekendtgørelse nr. 1517 af 22. december 2004 om støtte til dyrkning af proteinafgrøder med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 883 af 31. oktober 2002 om tilskud til økologisk jordbrugsproduktion mv. med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 589 af 08 juni 2007 om tilskud til omlægning til økologisk jordbrug med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 590 af 08 juni 2007 om miljøbetinget tilskud med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 244 af 2. april 2004 om økologisk jordbrugsproduktion m.v. med senere ændringer.

Adresser

Direktoratet for FødevarerErhverv

Nyropsgade 30
1780 København V
Telefon: 33 95 80 00
Fax: 33 95 80 80
Web: www.dffe.dk og
www.landbrugsreform.dk
E-mail: dffe@dffe.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Telefon: 33 92 33 01
Fax: 33 14 50 42
Web: www.fvm.dk
E-mail: fvm@fvm.dk

Plantedirektoratet

Skovbrynet 20
2800 Lyngby
Telefon: 45 26 36 00
Fax: 45 26 36 10
Web: www.pdir.dk
E-mail: pdir@pdir.dk

Fødevarestyrelsen

Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg
Telefon: 33 95 60 00
Fax: 33 95 60 01
Web: www.fvst.dk
E-mail: fvst@fvst.dk

Skov- og Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Telefon: 39 47 20 00
Fax: 39 27 98 99
Web: www.sns.dk
E-mail: sns@sns.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Kampmannsgade 1
1780 København V
Telefon: 33 30 77 00
Fax: 33 30 77 99
Web: www.eogs.dk
E-mail: eogs@eogs.dk

Enkeltbetalingsordningen administreres af Landbrugsstøttekontoret i Direktoratet for FødevarerErhverv.

Vedrørende ordningerne om tilskud til miljøordninger kontakt Miljøkontoret og om tilskud til økologiordninger kontakt Økologistøttekontoret.

Oversigt over vejledninger

Direktoratets vejledninger opdateres og kan hentes på hjemmesiden www.dffe.dk eller rekvireres ved henvendelse til direktoratet

Vejledning om fællesskema 2008
Vejledning til overdragelse af betalingsrettigheder. Sådan udfylder du skemaet.
Vejledning til ændring af slutdato for midlertidige overdragelser
Vejledning til underretning om pant
Vejledning til overdragelse af særlige betalingsrettigheder
Vejledning til ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve
Vejledning om producentskifte
Vejledning om enkeltbetalingsordningen ved ekspropriation
Vejledning om handyrpræmie for tyre og stude
Vejledning om præmie for moderfår
Vejledning om produktionsstøtte til tørret foder
Kontraktpligtige non-food afgrøder. Vejledning og blanketter for opkøbere og forarbejdere
Kontraktpligtige non-food afgrøder. Vejledning og blanketter for producenter
Vejledning om non-food afgrøder uden kontraktpligt
Støtte til energiafgrøder. Vejledning og blanketter. Producenter
Støtte til energiafgrøder. Vejledning og blanketter. Forarbejdere
Vejledning om støtte til avlere af stivelseskartofler og støtte til kartoffelmelsfabrikker
Vejledning om tilsagn til miljø- og økologiordninger

Stikordsregister

I

10 måneders rådighedsperiode 19;20

3

3 årsreglen 31

5

5 årsreglen 29;31

A

afgrødegruppe 71

afvigelse 71;72;74

agerjord 74

aktiv landbruger 19;20;74

Ansøgningsfristen 6;14;51

B

basisværdi 22;74;75

bedrift 74

betalingsrettighed 19;26;74

C

CPR 31

CVR 9;31

D

direkte støtte 74

dyrevelfærd 39;74

E

EHA, Enkeltbetaling Online 13;33

ekspropriation 21

eurokurs 17

F

FGK-tilladelse 26

force majeure 15;20

forsinket ansøgning 15

fradrag 14;17

fredskovspligt 49;53

friland 47

frugt 43

frugttræer 47

frøblandinger 56

fysisk adskillelse 42

G

generelle sukkertillæg 75

genetablering af plantedækket 57

GLM 7;20;39;74

graduering 17;74;75

græsarealer 62;74

H

handyrpræmie 34

husdyrpræmier 74

I

Ikke-støtteberettigede arealer 47

ikke-tilladte aktiviteter 63

individuelle sukkertillæg 22;37

K

koblet støtte 34

kontrakt 11;23;26;46

kontraktpligt 26;79

krydsoverensstemmelse 12;42;74

kvægtillæg 23;30;74

L

landbrugsaktivitet 19;20;39;48;63;74

landbrugsareal 43;47;48;74

lavskov 26;52

løntørring 52

M

mekanisk jordbehandling 42;46;48;59

miljø 74

moderfår 34

MVJ 54;64;75

MVJ-tilskud 37;64;65;66

mæketillæg 22;28;75

N

national reserve 36

naturareal 75

non-food 19;26;52;66;67;68;70;75;79

O

omstruktureringsprogram 37

opsplitning af betalingsrettigheder 32

ortofoto 75

overdragelse af betalingsrettigheder 31

P

pant 33

permanent græs 24;43;45;60;74;75

permanente afgrøder 37;43;47;48;74;75

plantedække 48;56

producentските 21;75

proteinafgrøder 34;47

R

Retsgrundlag.....	77
rørgræs	46;58
råstofindvinding.....	28;37

S

skovrejsning.....	53
slåning	45;58
stivelseskartofler	72
storkreaturer	26;75
strafferet	73
støtteberettigede arealer.....	43
sundhed	39
særlige betalingsrettigheder	23;26
særlige omstændigheder	20

T

tilladte aktiviteter.....	7
tillægsstøtte	17

U

udbetaling.....	17
udnyttelse af betalingsrettigheder	30
udtagning.....	19
udtagningsrettigheder	22
udyrkede landbrugsarealer.....	46;55

V

vedplanter.....	47;58
vildtstriber	58

Ø

økologi	21;64;66
---------------	----------

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Direktoratet for FødevarerErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V

ISBN (tryk) 978-87-92285-84-3
ISBN (web) 978-87-92285-85-0

Tlf.: 3395 8000
Fax.: 3395 8080

E-mail: dffe@dffe.dk
<http://www.dffe.dk>